

Kjarakönnun Félags vélstjóra og málmæknimanna

2020

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	VM – Félag vélstjóra og málmtnimanna
Markmið rannsóknar	Að kanna laun vélstjóra og málmtnimanna sem starfa í landi, í september 2020
Dagsetning skýrsluskila	25. febrúar 2021

Ábyrgðaraðilar

Framkvæmd	Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands
Úrvinnsla og skýrslugerð	Ævar Þórólfsson

EFNISYFIRLIT

Efnisyfirlit	3
Myndayfirlit	4
Töfluyfirlit	6
Framkvæmd og heimtur	8
Almennt yfirlit.....	10
Bakgrunnur svarenda	11
Menntun og starfssvið	12
Staða á vinnumarkaði	13
Starfsemi fyrirtækis	13
Mannaforráð	15
Samsetning launa og kjarasamninga	15
Vinnutími	16
Greining á kjarasamningum og menntun eftir starfssviði	17
Stytting vinnuviku	18
Launagreining	22
Þróun launa og vinnutíma	36
Launatöflur	40
<i>Mánaðargreiðslur</i>	42
<i>Tímalaun</i>	48
Bakgrunnstöflur	54

MYNDAYFIRLIT

Mynd 1. Aldur svarenda (n=721).....	11
Mynd 2. Búseta svarenda (n=721).....	11
Mynd 3. Tungumál svarenda (n=721).....	11
Mynd 4. Hvaða vélstjórnar- eða málmþækninami hefur þú lokið? (n=640).....	12
Mynd 5. Ert þú atvinnurekandi/sjálfstætt starfandi eða launþegi? (n=578).....	13
Mynd 6. Hvert er aðalstarfssvið þitt? (n=571).....	13
Mynd 7. Starfar fyrirtæki þitt á almennum markaði eða í opinbera geiranum? (n=562).....	13
Mynd 8. Hversu margir starfsmenn vinna undir þinni stjórn? (n=567).....	15
Mynd 9. Færð þú greidd föst mánaðarleg heildarlaun eða grunnlaun auk yfirvinnu? (n=605).....	15
Mynd 10. Vinnur þú vaktavinnu eða dagvinnu? (n=614).....	16
Mynd 11. Kjarasamningar félagsmanna – greint eftir starfssviði.....	17
Mynd 12. Kjarasamningar félagsmanna – greint eftir menntun.....	17
Mynd 13. Er búið að semja um styttingu vinnuvikunnar á þínum vinnustað? – Greint eftir helstu þáttum vinnu og vinnustaðar.....	20
Mynd 14. Hvað eru skilgreindir dagvinnutímar á viku margir fyrir fullt starf (100% starfshlutfall) á þínum vinnustað? – Greint eftir helstu þáttum vinnu og vinnustaðar.....	21
Mynd 15. Mánaðarlaun greind eftir aldri – grunnlaun + yfirvinna.....	24
Mynd 16. Mánaðarlaun greind eftir aldri - pakkalaun.....	24
Mynd 17. Mánaðarlaun greind eftir búsetu – grunnlaun + yfirvinna.....	25
Mynd 18. Mánaðarlaun greind eftir búsetu - pakkalaun.....	25
Mynd 19. Mánaðarlaun greind eftir tungumáli – grunnlaun + yfirvinna.....	26
Mynd 20. Mánaðarlaun greind eftir menntun – grunnlaun + yfirvinna.....	27
Mynd 21. Mánaðarlaun greind eftir menntun - pakkalaun.....	27
Mynd 22. Mánaðarlaun greind eftir samsetningu iðnnáms – grunnlaun + yfirvinna.....	28
Mynd 23. Mánaðarlaun greind eftir samsetningu iðnnáms – pakkalaun.....	28
Mynd 24. Mánaðarlaun greind eftir starfssviði – grunnlaun + yfirvinna.....	29
Mynd 25. Mánaðarlaun greind eftir starfssviði – pakkalaun.....	29
Mynd 26. Mánaðarlaun greind eftir starfsgeira – grunnlaun + yfirvinna.....	30
Mynd 27. Mánaðarlaun greind eftir starfsgeira - pakkalaun.....	30
Mynd 28. Mánaðarlaun greind eftir aðalstarfsemi fyrirtækis – grunnlaun + yfirvinna.....	31
Mynd 29. Mánaðarlaun greind eftir aðalstarfsemi fyrirtækis - pakkalaun.....	31
Mynd 30. Mánaðarlaun greind eftir mannaforráðum – grunnlaun + yfirvinna.....	32
Mynd 31. Mánaðarlaun greind eftir mannaforráðum - pakkalaun.....	32
Mynd 32. Mánaðarlaun greind eftir fjölda undirmanna – grunnlaun + yfirvinna.....	33
Mynd 33. Mánaðarlaun greind eftir fjölda undirmanna – pakkalaun.....	33

Mynd 34. Mánaðarlaun greind eftir kjarasamningi – grunnlaun + yfirvinna	34
Mynd 35. Mánaðarlaun greind eftir kjarasamningi - pakkalaun	34
Mynd 36. Mánaðarlaun greind eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna – grunnlaun + yfirvinna	35
Mynd 37. Mánaðarlaun greind eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna - pakkalaun	35
Mynd 38. Þróun fastra launa á árunum 2008 – 2020 og samanburður við regluleg laun Íslendinga ...	38
Mynd 39. Þróun heildargreiðslna á árunum 2008 – 2020 og samanburður við meðalheildarlaun Íslendinga	38
Mynd 40. Þróun meðalfjölda vinnustunda á viku á árunum 2008 – 2020 og samanburður við meðalvinnustundir Íslendinga í septembermánuði	39

TÖFLUYFIRLIT

Tafla 1. Framkvæmd og heimtur	9
Tafla 2. Skörun vélstjórnar- og málmæknináms	12
Tafla 3. Hver er starfsemi fyrirtækisins sem þú vinnur hjá?	14
Tafla 4. Við hvaða kjarasamning miðast grunnréttindi þín?	15
Tafla 5. Meðalfjöldi vinnustunda á viku í september 2020	16
Tafla 6. Meðalfjöldi klukkustunda á bakvakt á viku í september 2020	16
Tafla 7. Starfshlutfall í september 2020	16
Tafla 8. Er búið að semja um styttingu vinnuvikunnar á þínum vinnustað?	19
Tafla 9. Hvað eru skilgreindir dagvinnutímar á viku margir fyrir fullt starf (100% starfshlutfall) á þínum vinnustað?	19
Tafla 10. Meðaltal greiðslna eftir aldri (í þúsundum króna)	42
Tafla 11. Meðaltal greiðslna eftir búsetu (í þúsundum króna)	42
Tafla 12. Meðaltal greiðslna eftir menntun (í þúsundum króna)	43
Tafla 13. Meðaltal greiðslna eftir samsetningu iðnnáms (í þúsundum króna)	44
Tafla 14. Meðaltal greiðslna eftir starfssviði (í þúsundum króna)	45
Tafla 15. Meðaltal greiðslna eftir starfsgeira (í þúsundum króna)	45
Tafla 16. Meðaltal greiðslna eftir starfsemi fyrirtækis (í þúsundum króna)	46
Tafla 17. Meðaltal greiðslna eftir mannaforráðum (í þúsundum króna)	46
Tafla 16. Meðaltal greiðslna eftir fjölda undirmanna (í þúsundum króna)	46
Tafla 18. Meðaltal greiðslna eftir kjarasamningi (í þúsundum króna)	47
Tafla 19. Meðaltal greiðslna eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna (í þúsundum króna)	47
Tafla 20. Meðaltal greiðslna og meðalfjöldi vinnustunda eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna (í þúsundum króna)	48
Tafla 21. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir aldri	49
Tafla 22. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir aldri	49
Tafla 23. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir námi	49
Tafla 24. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir námi	50
Tafla 25. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir starfssviði	50
Tafla 26. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir starfssviði	50
Tafla 27. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir starfsemi	51
Tafla 28. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir starfsemi	51
Tafla 29. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir starfsgeira	51
Tafla 30. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir starfsgeira	51
Tafla 31. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna	52
Tafla 32. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna	52

Tafla 33. Meðaltímaláun í dagvinnu eftir mannaforráðum	52
Tafla 34. Meðaltímaláun í yfirvinnu eftir mannaforráðum	52
Tafla 35. Meðaltímaláun í dagvinnu eftir kjarasamningi	53
Tafla 36. Meðaltímaláun í yfirvinnu eftir kjarasamningi	53
Tafla 37. Aðalstarfssvið greint eftir bakgrunni	55
Tafla 38. Starfsemi fyrirtækis greint eftir bakgrunni	56

FRAMKVÆMD OG HEIMTUR

Kjarakönnun Félags vélstjóra og málmtækninga meðal félagsmanna sem starfa á landi var gerð í tuttugasta og annað skipti dagana 3. nóvember til 31. desember 2020. Könnunin var nokkuð seinna á ferðinni þetta árið sökum ýmissa vandræða sem rekja má til COVID-19 faraldursins. Um var að ræða bæði net- og símakönnun. Þeim sem voru með skráð netfang hjá félaginu var send könnunin í tölvupósti á meðan hringt var í þá sem höfðu ekki skráð netfang og þeim boðið að svara könnuninni í síma eða fá hana senda á netfang sitt. Vegna dræmrar svörunar var farið í að hringja í þá sem fengu könnun senda í tölvupósti og þeir hvattir til að svara.

Upphaflegt úrtak taldi 2020 félaga en 40 þeirra töldust ekki hluti af úrtakinu þar sem þeir voru fluttir úr landi, störfuðu á sjó eða voru ekki lengur í félaginu. Af þeim svaraði 721 meðlimur og var svarhlutfall því 36,4% (sjá töflu 1). Síðustu tvö ár var svarhlutfallið örlítið hærra, eða 37-38%, en engu að síður helst enn mun hærra svarhlutfall miðað við árið 2017 þegar svarhlutfallið var einungis 25%. Árin þar á undan hafði svarhlutfall smám saman verið á niðurléið en svo virðist sem að búið sé að koma í veg fyrir þá þróun og halda þokkalegu svarhlutfalli.

Tafla 1. Framkvæmd og heimtur

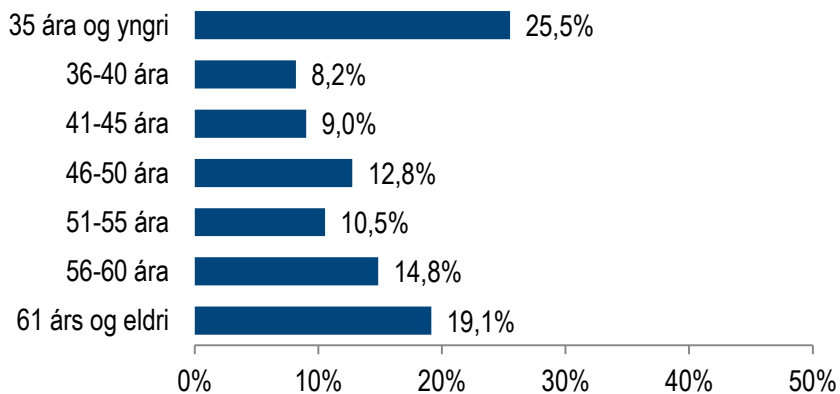
Gagnaöflun	3. nóvember - 31. desember 2020
Aðferð	Net- og símakönnun
Úrtak	2022
Brottfall*	40
Neita að taka þátt	270
Næst ekki í/svara ekki	991
Fjöldi svara	721
Svarhlutfall (nettó)	36,4%

*Ekki lengur í félaginu, vinna á sjó, fluttir erlendis o.s.frv.

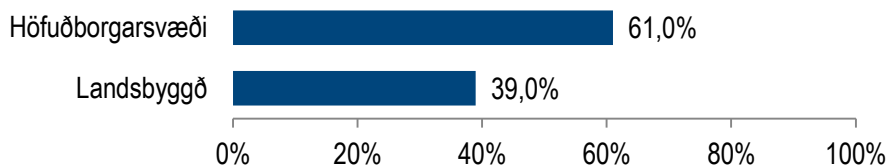

ALMENNT YFIRLIT

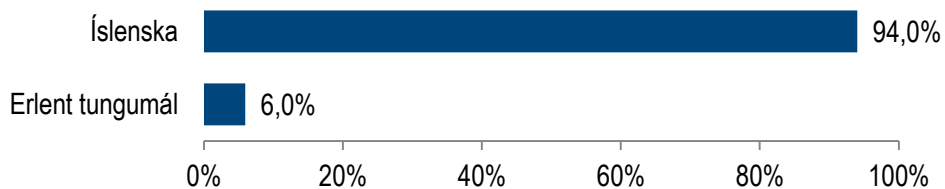
Bakgrunnur svarenda

Mynd 1. Aldur svarenda (n=721)

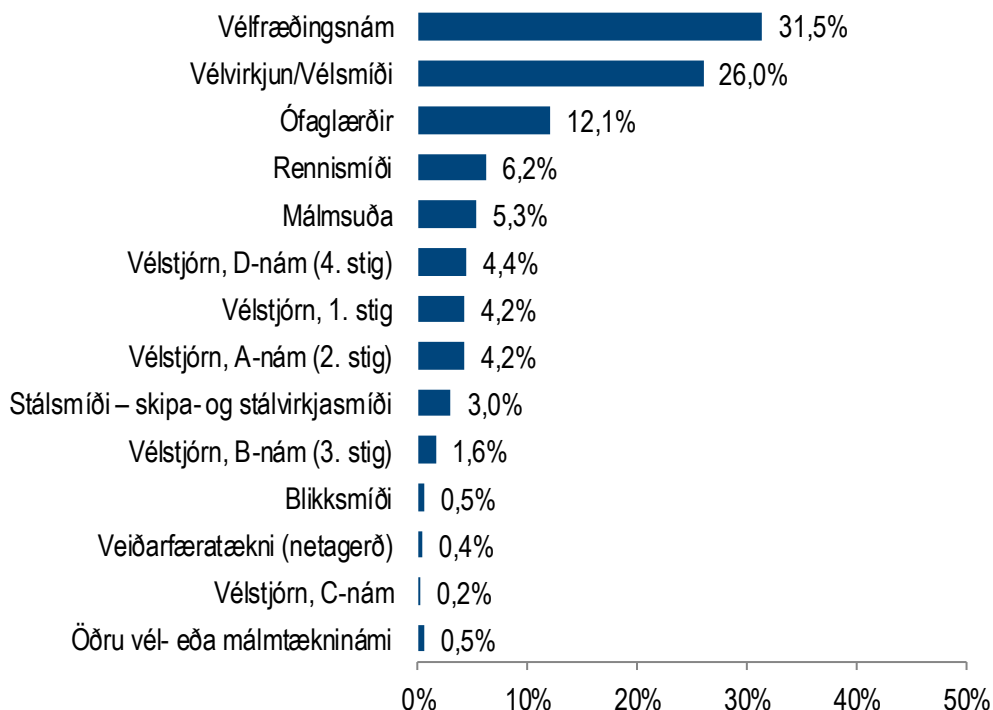

Mynd 2. Búseta svarenda (n=721)

Mynd 3. Tungumál svarenda (n=721)

Menntun og starfssvið

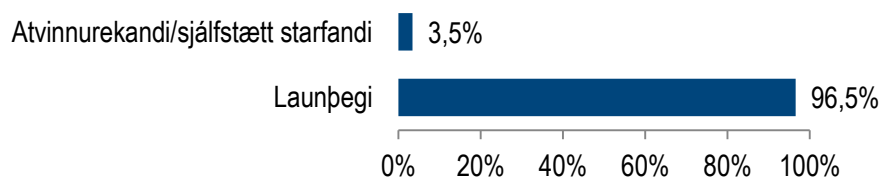

Mynd 4. Hvaða vélstjórnar- eða málm tækninámi hefur þú lokið? (n=640)

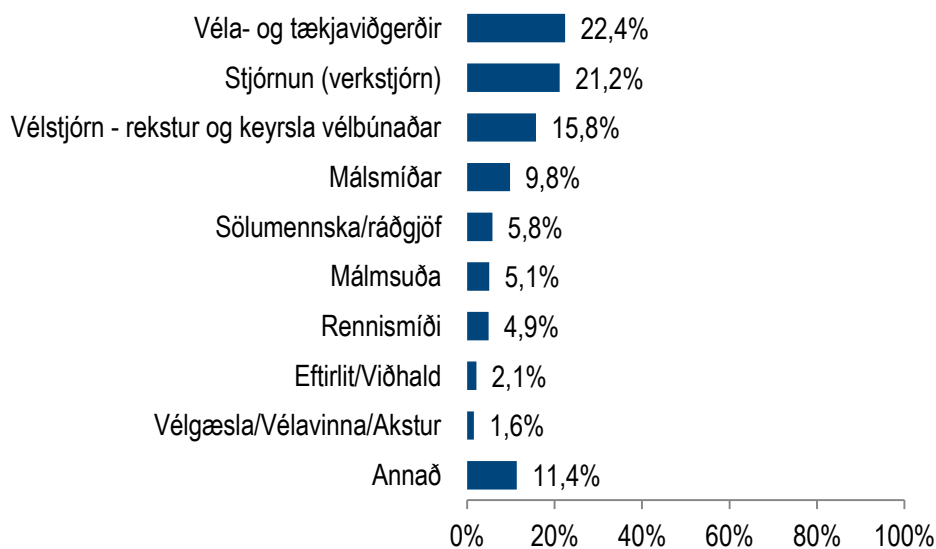
Tafla 2. Skörun vélstjórnar- og málm tæknináms

Málm tækninámi	Vélstjórnarréttindi							Samtals
	Ekkert stig	1. stig	A-nám (2. stig)	B-nám (3. stig)	C-nám	D-nám (4. stig)	Vélfræðingsnám	
Engin málm tækniréttindi		24	24	9	1	40		98
Vélfræðingsnám							179	179
Vélvirkjun/vélsmiði	133	10	13	12				168
Blikksmiði	3	0	0					3
Rennismíði	31	5	1					37
Stálsmiði - skipa- og stálvirkjasmíði	17	3	2	1				23
Málmsuða	22	3	4	1				30
Málmsteypa og mótasmíði	0	0	0					0
Veiðarfæratækni	1	0	1					2
Öðru vél- eða málm tækninámi	3	0	0					3
Samtals	210	45	45	23	1	40	179	543

Staða á vinnumarkaði

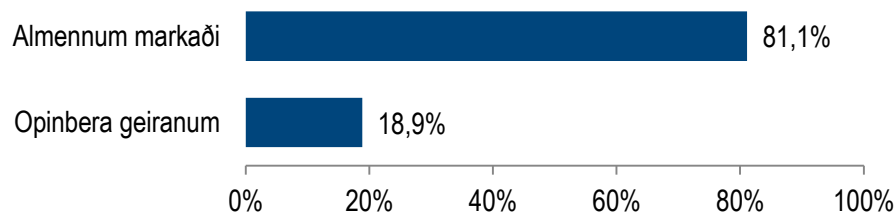

Mynd 5. Ert þú atvinnurekandi/sjálfstætt starfandi eða launþegi? (n=578)

Mynd 6. Hvert er aðalstarfssvið þitt? (n=571)

Starfsemi fyrirtækis

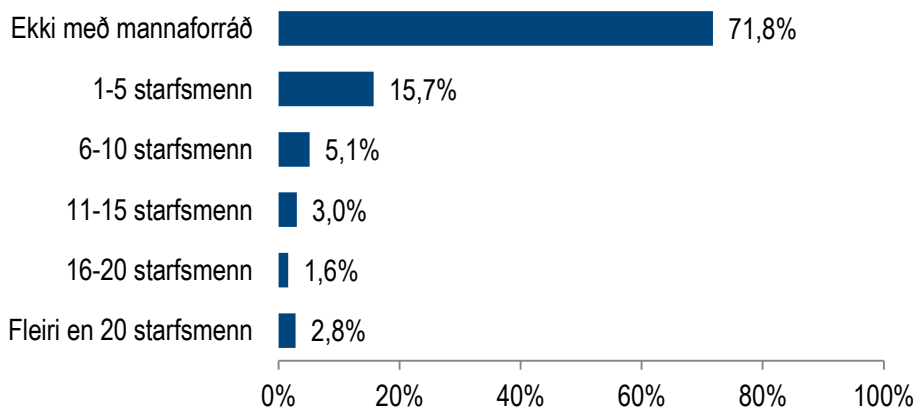
Mynd 7. Starfar fyrirtæki þitt á almennum markaði eða í opinbera geiranum? (n=562)

Tafla 3. Hver er starfsemi fyrirtækisins sem þú vinnur hjá?

	Fjöldi	Hlutfall
Smiðjur og verkstæði	210	36,7%
Smiðja/verkstæði – véla- og tækjaviðgerðir	65	11,4%
Smiðja – stálsmíði og suða	49	8,6%
Smiðja – bæði vélaviðgerðir og smíðar	46	8,0%
Rennismíðaverkstæði	23	16,6%
Kælifyrirtæki	19	3,3%
Blikksmiðja	8	1,4%
Fiskiðnaður í landi	35	6,1%
Frystihús/fiskvinnsla	16	2,8%
Útgerð	11	1,9%
Netagerð/veiðarfæratækni	8	1,4%
Framleiðsluðnaður	95	16,6%
Framleiðsla á vélbúnaði og tækjum	39	19,2%
Mjólkur- og drykkjarvöruíðnaður	9	1,6%
Efna- og lyfjaiðnaður	6	1,0%
Kjötvinnsla	4	0,7%
Mjölvinnsla	2	6,1%
Annars konar framleiðsluðnaður	35	6,1%
Orkuver / stóriðja	110	19,2%
Orkufyrirtæki	82	14,3%
Stóriðjufyrirtæki -	28	4,9%
Önnur starfsemi	122	21,3%
Verslun og þjónusta	37	6,5%
Verktakastarfsemi	34	5,9%
Önnur starfsemi - ótilgreint	51	8,9%
Samtals	572	100%

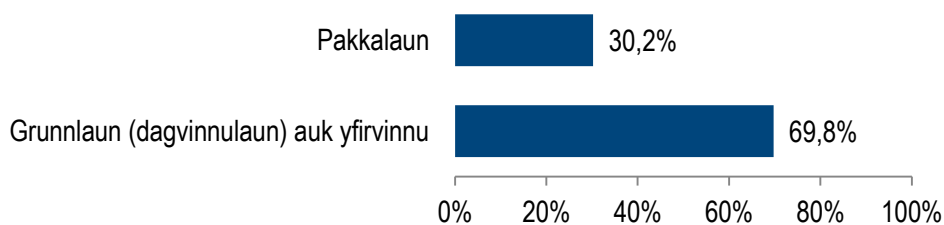
Mannaforráð

Pátttakendur sem höfðu mannaforráð voru spurðir hversu margir starfsmenn ynnu undir stjórn þeirra.

Mynd 8. Hversu margir starfsmenn vinna undir þinni stjórn? (n=567)

Samsetning launa og kjarasamninga

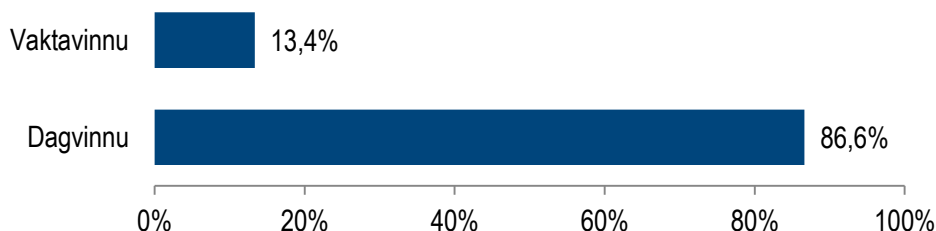

Mynd 9. Færð þú greidd föst mánaðarleg heildarlaun eða grunnlaun auk yfirvinnu? (n=605)

Tafla 4. Við hvaða kjarasamning miðast grunnréttindi þín?

	Fjöldi	Hlutfall
Samning VM við SA	264	54,4%
Sérkjara- eða vinnustaðasamning	67	13,8%
Samning við orkufyrirtæki	55	11,3%
Samninga við sveitarfélög	29	6,0%
Rammasamning VM	24	4,9%
Samning við stóriðjufyrirtæki	16	3,3%
Samning við ríkið	3	0,6%
Annan samning	27	5,6%
Veit ekki	79	-
Samtals	564	100,0%

Vinnutími

Mynd 10. Vinnur þú vaktavinnu eða dagvinnu? (n=614)

Tafla 5. Meðalfjöldi vinnustunda á viku í september 2020

	Fjöldi	Hlutfall
Færri en 38 tímar á viku	118	21,7%
38-41,9 tímar á viku	163	30,0%
42-47,9 tímar á viku	142	26,1%
48-51,9 tímar á viku	48	8,8%
52-59,9 tímar á viku	43	7,9%
60 tímar á viku eða meira	30	5,5%
Samtals	544	100%

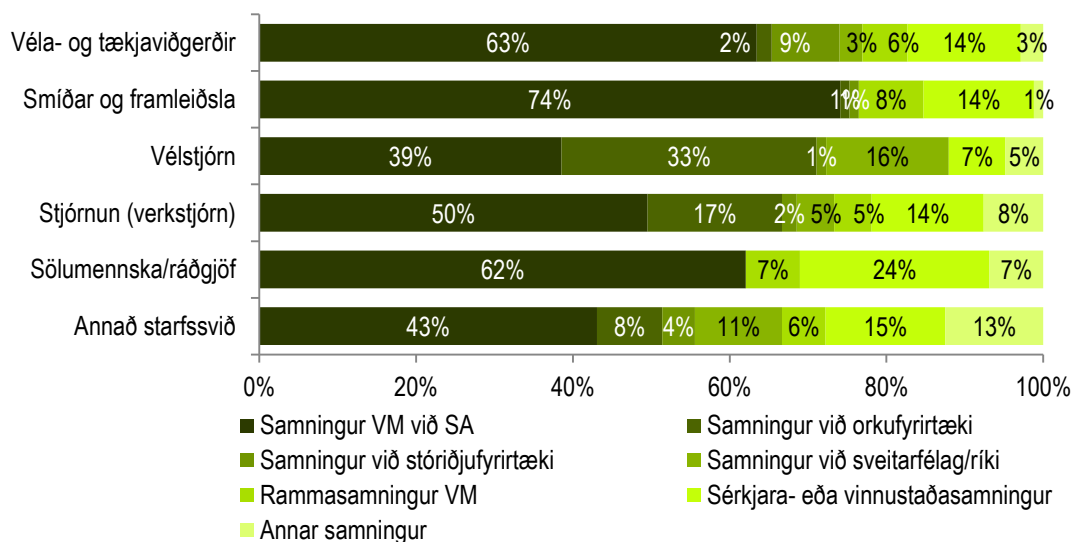
Tafla 6. Meðalfjöldi klukkustunda á bakvakt á viku í september 2020

	Fjöldi	Hlutfall
1-9,99 stundir	10	14,9%
10-19,99 stundir	13	19,4%
20-29,99 stundir	26	38,8%
30-39,99 stundir	11	16,4%
40 stundir eða meira	7	10,4%
Samtals	67	100%

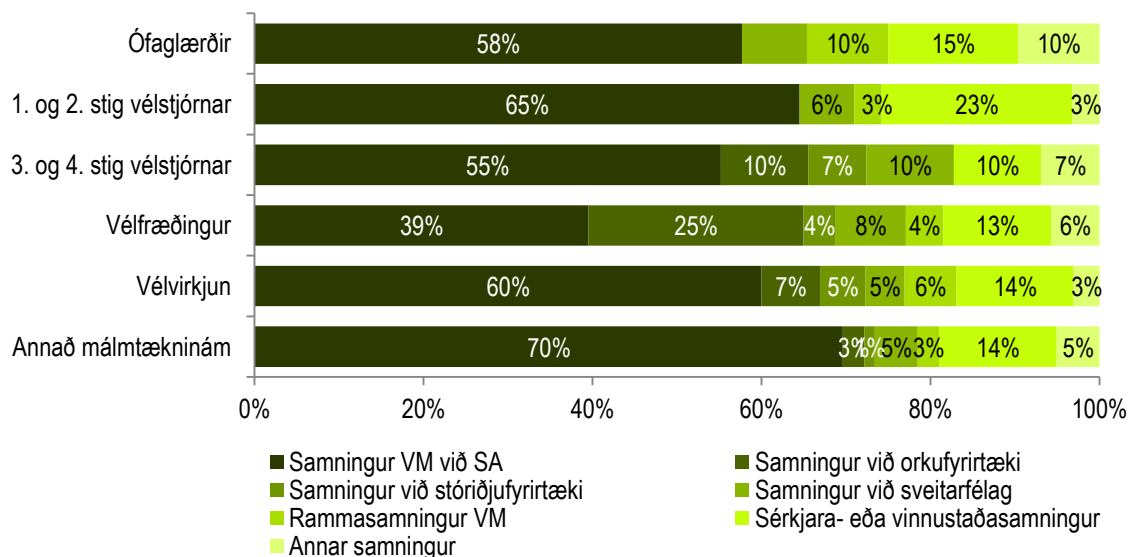
Tafla 7. Starfshlutfall í september 2020

	Fjöldi	Hlutfall
Hlutastarf (20-99%)	24	3,8%
Fullt starf 100%	606	96,2%
Samtals	630	100%

Greining á kjarasamningum og menntun eftir starfssviði

Mynd 11. Kjarasamningar félagsmanna – greint eftir starfssviði

Mynd 12. Kjarasamningar félagsmanna – greint eftir menntun

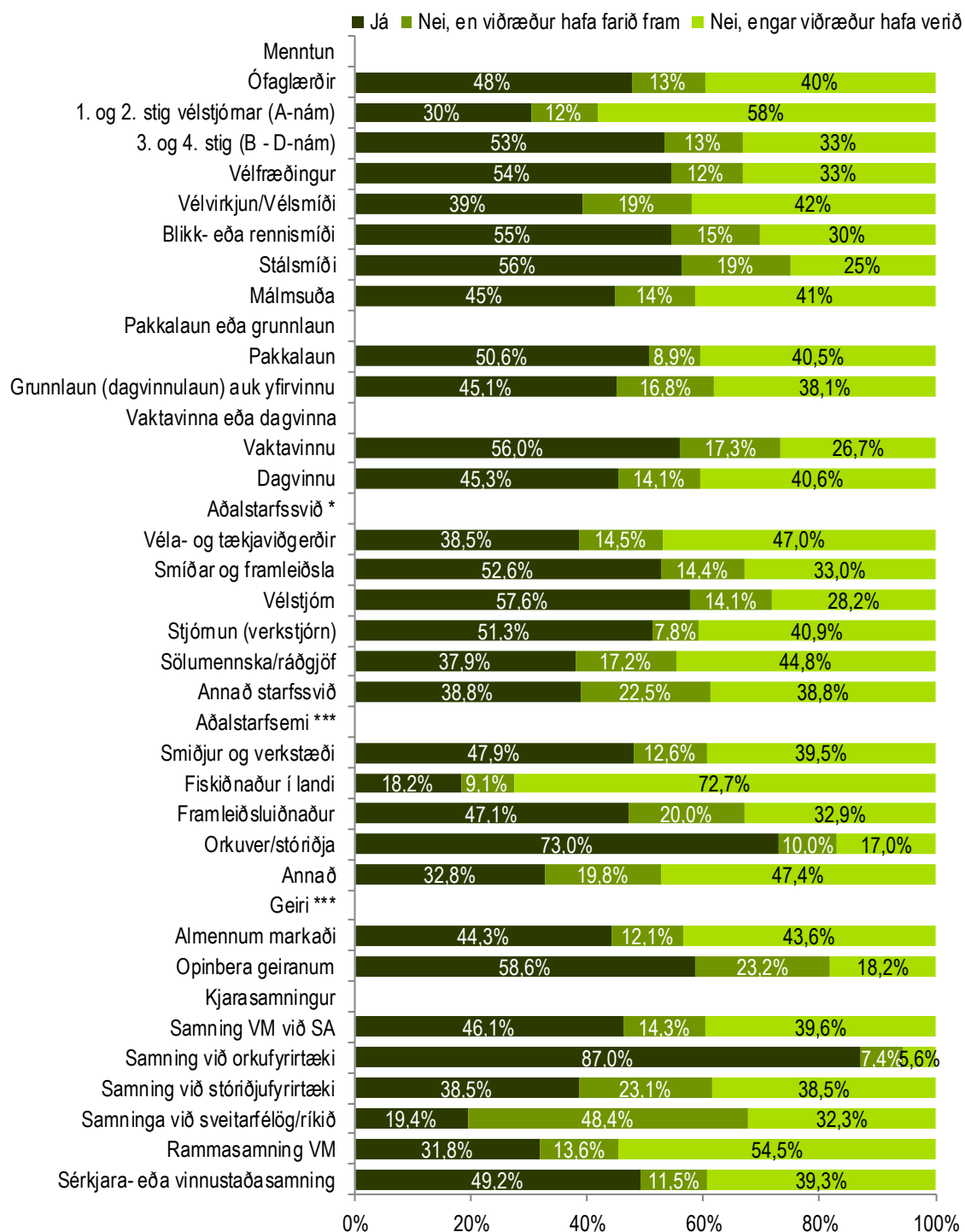
STYTTING VINNUVIKU

Tafla 8. Er búið að semja um styttingu vinnuvikunnar á þínum vinnustað?

	Fjöldi	Hlutfall
Já	280	45,8%
Nei, en viðræður hafa farið fram	90	14,7%
Nei, engar viðræður hafa verið	241	39,4%
Samtals	611	100%

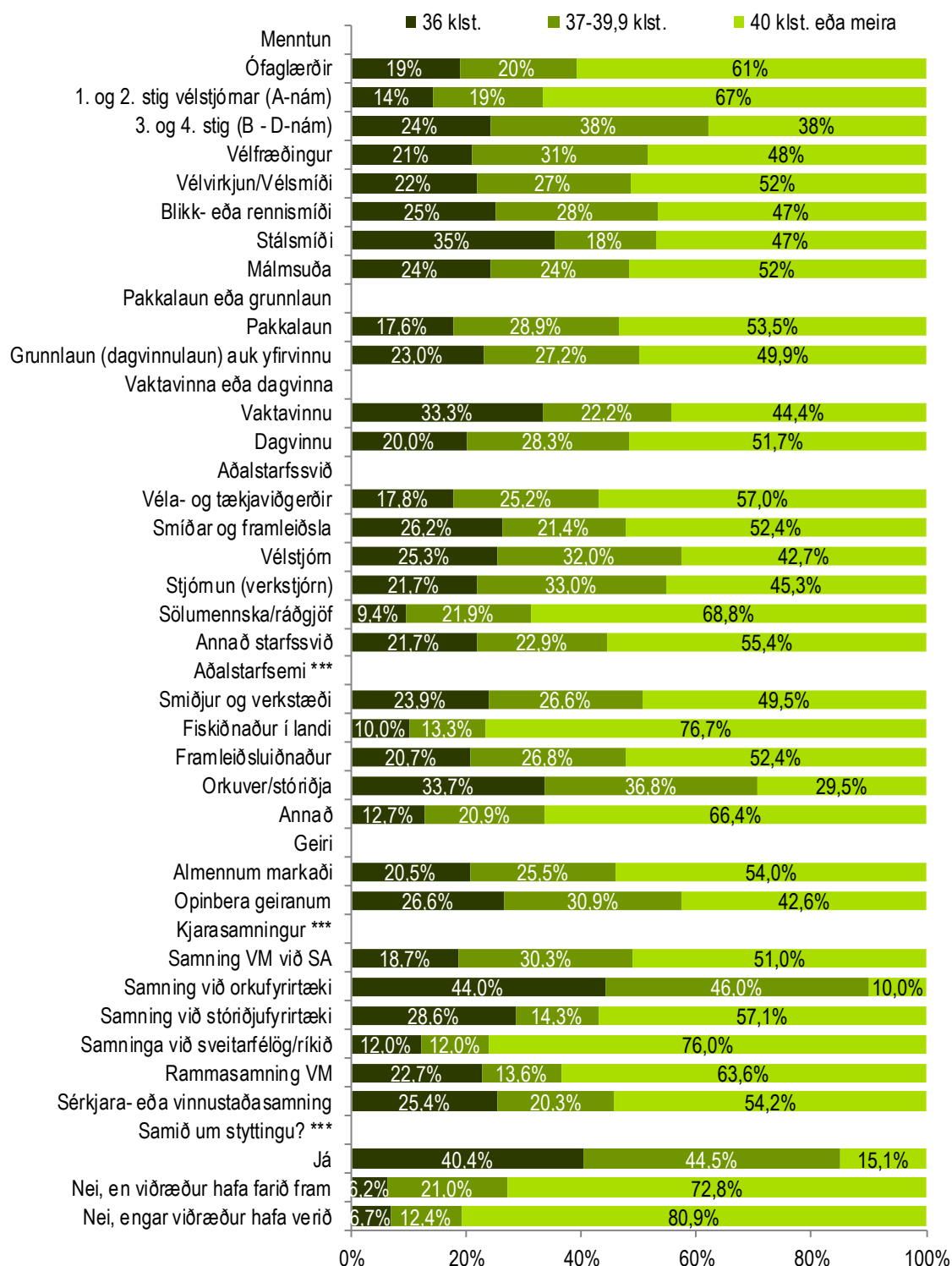
Tafla 9. Hvað eru skilgreindir dagvinnutímar á viku margir fyrir fullt starf (100% starfshlutfall) á þínum vinnustað?

	Fjöldi	Hlutfall
36 klukkustundir	122	20,5%
37 klukkustundir	135	22,7%
37,1-39,9 klukkustundir	24	4,0%
40 klukkustundir	271	45,6%
Meira en 40 klukkustundir	23	3,9%
Samtals	594	100%

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001, óg stendur fyrir ógilt próf.

Mynd 13. Er búið að semja um styttingu vinnuvikunnar á þínum vinnustað? – Greint eftir helstu þáttum vinnu og vinnustaðar

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001, óg stendur fyrir ógilt próf.

Mynd 14. Hvað eru skilgreindir dagvinnutímar á viku margir fyrir fullt starf (100% starfshlutfall) á þínum vinnustað? – Greint eftir helstu þáttum vinnu og vinnustaðar

*Þess skal getið að þeir sem féllu í flokkinn „Annað“ eru ekki með í útreikningum í mynd 14.

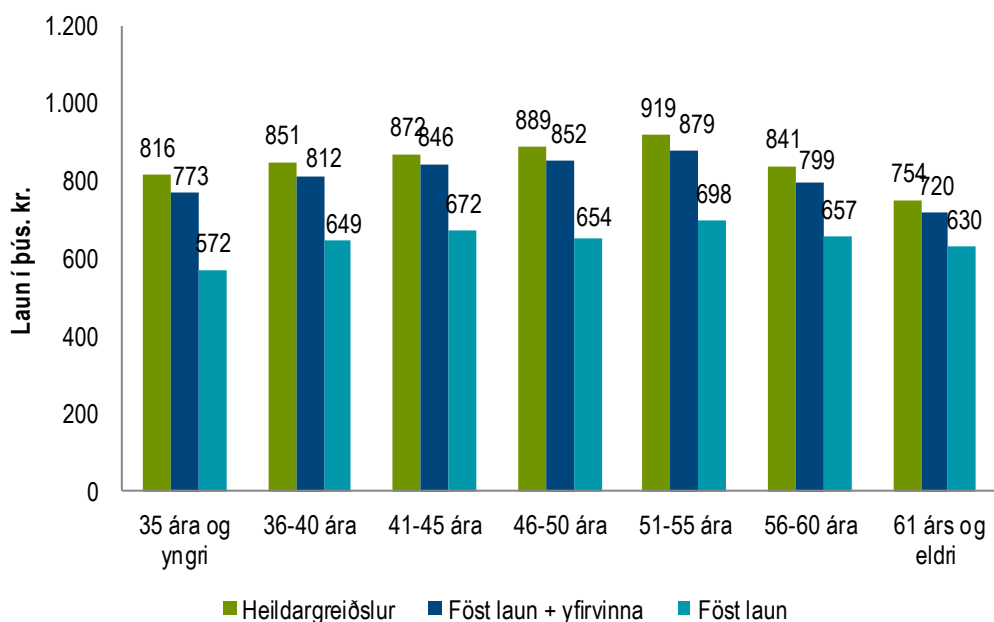

LAUNAGREINING

Í þessum kafla eru kynntar niðurstöður greiningar á launum VM félaga sem starfa í landi. Svarendur voru beðnir að gefa upplýsingar um launagreiðslur fyrir septembermánuð árið 2020. Um tvenns konar myndir er að ræða. Annars vegar eru myndir sem veita upplýsingar um laun þeirra sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu. Um þrenns konar launaviðmið er að ræða hjá þessum hópi. Í fyrsta lagi er um *föst laun* að ræða, en í þeim felast grunnlaun, greiðslur fyrir óunna yfirvinnutíma, vaktaálag og bakvaktir. Þess skal getið að í ár var í fyrsta skipti spurt sérstaklega um bakvaktargreiðslur, en það var til að auðvelda svarendum að sundurliða laun sín. Í öðru lagi er um að ræða *föst laun auk yfirvinnu*, en í þeim felast *föst laun* (samkvæmt áðurnefndri skilgreiningu) og greiðslur fyrir unna yfirvinnu sem er umfram fasta yfirvinnu. Í þriðja lagi er um *heildargreiðslur* að ræða, en auk fastra launa og yfirvinnu felast í þeim allar aðrar launagreiðslur eins og bílagreiðsla, ýmis konar hlunnindi og fleira. Laun þeirra sem voru í 50 - 99% starfshlutfalli voru reiknuð upp í 100% starfshlutfall. Allir launaliðir voru uppreiknaðir á þennan hátt, fyrir utan dagpeninga. Hins vegar eru birtar myndir sem veita upplýsingar um laun þeirra sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun (pakkalaun). Um tvenns konar launaviðmið er að ræða hjá þessum hópi. Annars vegar er um að ræða *föst mánaðarleg heildarlaun* og hins vegar *heildargreiðslur*, en í þeim felast auk fastra mánaðarlegra heildarlauna allar aðrar launagreiðslur eins og bílagreiðsla og ýmiss konar hlunnindi.

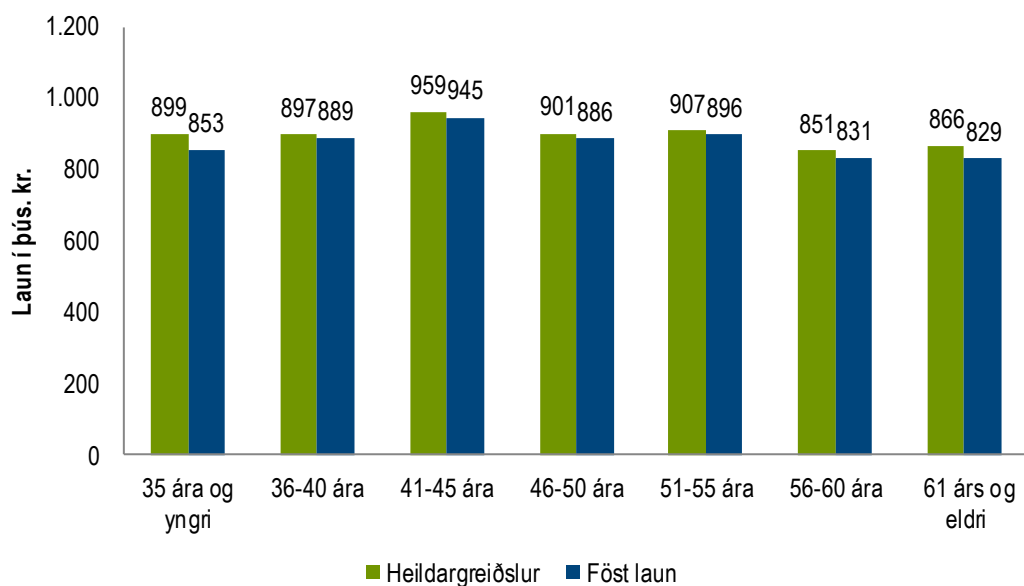
Birtar eru myndir úr launagreiningu og tekið fram hvort tölfræðilega marktækur munur greinist á meðallaunum hópa. Munur á hópum var metinn með viðeigandi marktæktarprófum, það er dreifigreiningu (ANOVA) og *t*-prófum.

Miðað er við 95% öryggismörk þegar fjallað er um að tölfræðilega marktækur munur sé á meðallaunum mismunandi hópa. Ef tölfræðileg marktækt kemur fram eru innan við 5% líkur á því að munur sem sést í hópi svarenda sé kominn til af tilviljun ($p < 0,05$). Með öðrum orðum getum við sagt með 95% vissu að sá munur sem birtist meðal svarenda sé einnig til staðar meðal allra þeirra félaga VM sem starfa í landi. Þegar $p < 0,01$ er munurinn marktækur miðað við 99% öryggi og $p < 0,001$ tákna að fullyrða megi með 99,9% vissu að munurinn sé til staðar meðal allra VM félaga sem starfa í landi. Hafa ber í huga að fjöldi svara hefur áhrif á marktækt. Séu tilteknir hópar mjög fámennir getur það orsakað það að munur á hópum verði ekki tölfræðilega marktækur þó mikill munur sé á launum þeirra.

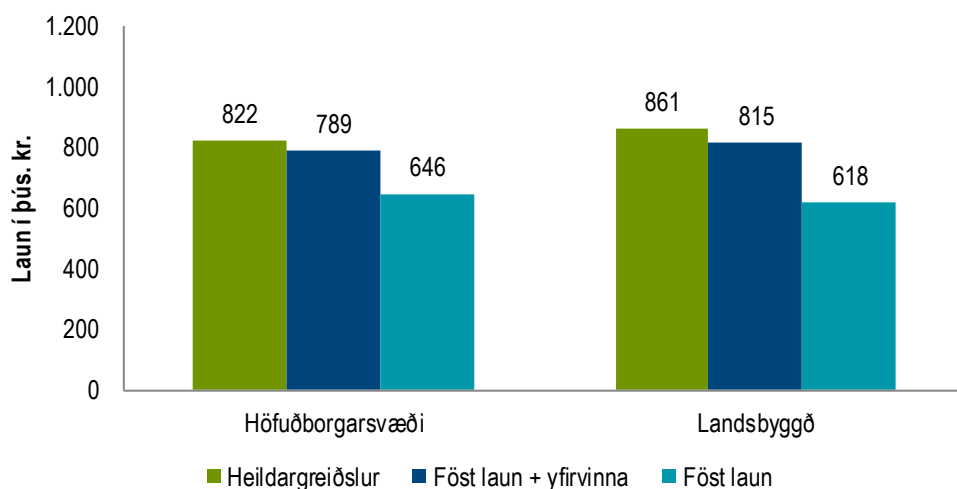
Mynd 15. Mánaðarlaun greind eftir aldri – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 15, föst laun $p < 0,01$.

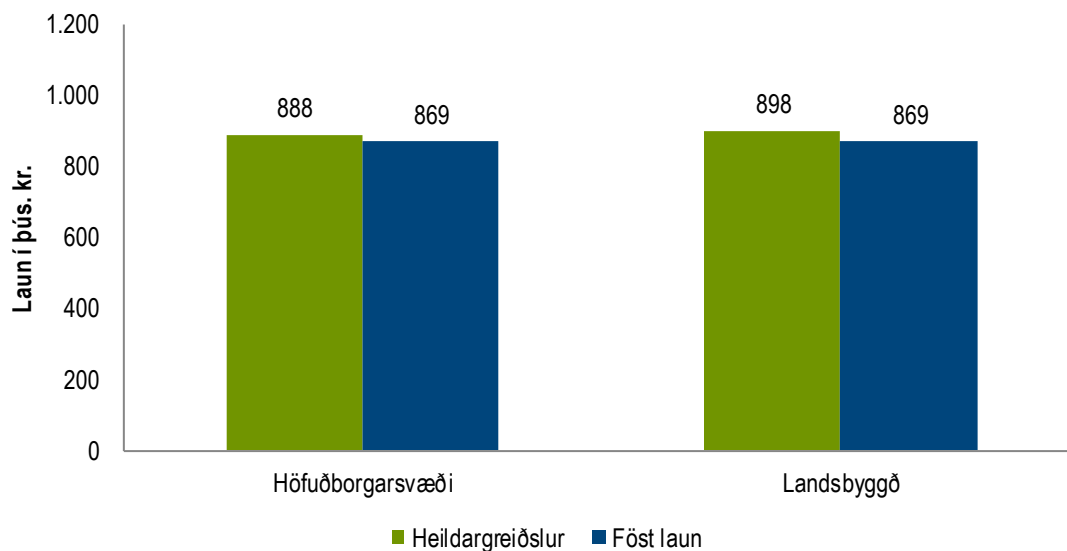
Mynd 16. Mánaðarlaun greind eftir aldri - pakkalaun

Ekki er marktækur munur á mynd 16.

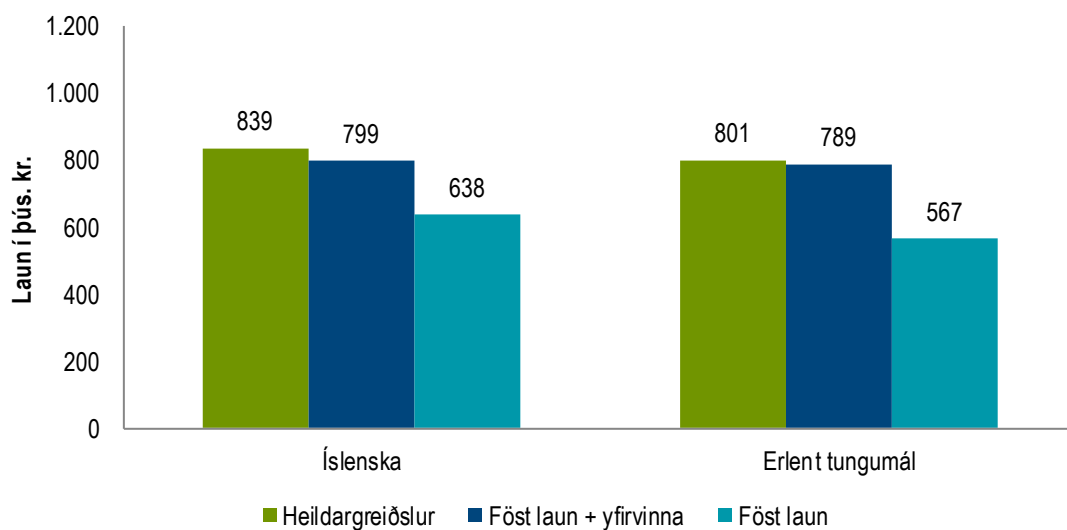
Mynd 17. Mánaðarlaun greind eftir búsetu – grunnlaun + yfirvinna

Ekki er marktækur munur á mynd 17.

Mynd 18. Mánaðarlaun greind eftir búsetu - pakkalaun

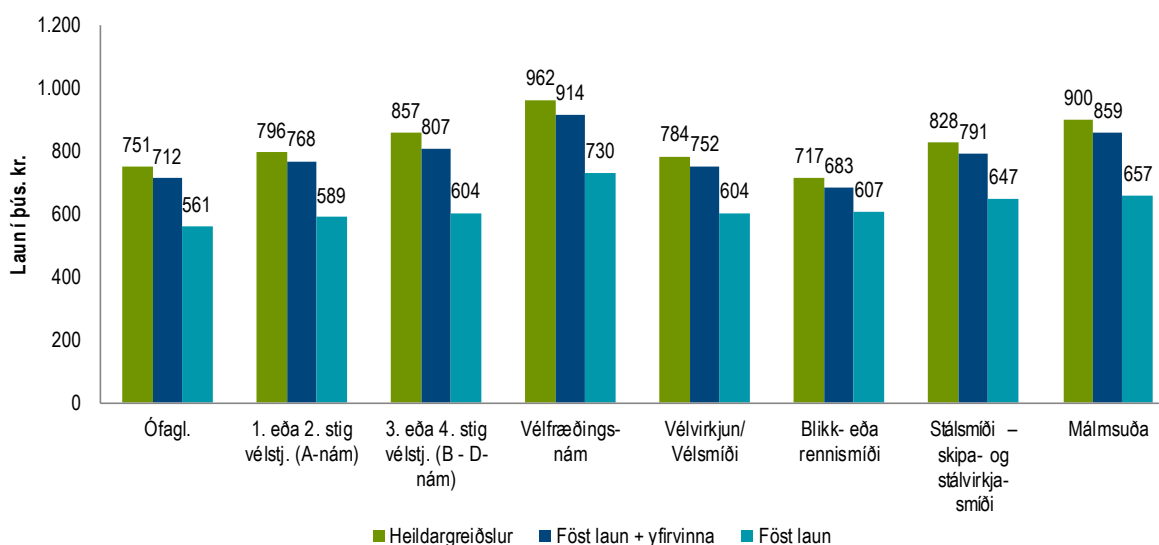
Ekki er marktækur munur á mynd 18.

Mynd 19. Mánaðarlaun greind eftir tungumáli – grunnlaun + yfirvinna

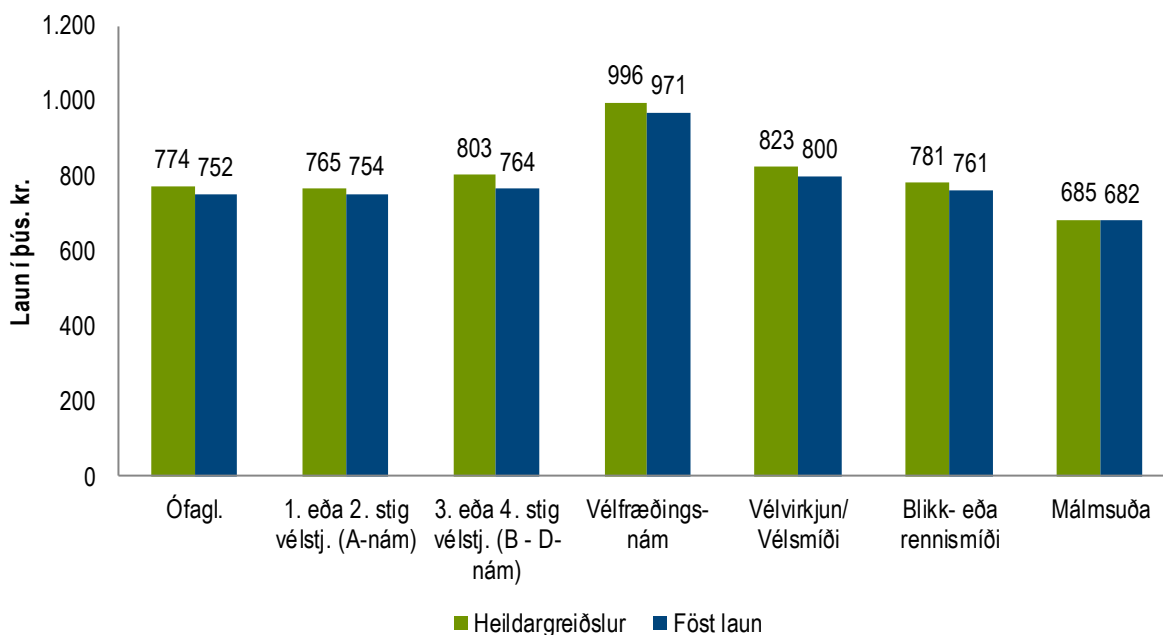
Ekki er marktækur munur á mynd 19.

Ekki var hægt að greina pakkalaun eftir tungumáli vegna of fárra svarenda sem svöruðu á erlendu tungumáli og voru með pakkalaun.

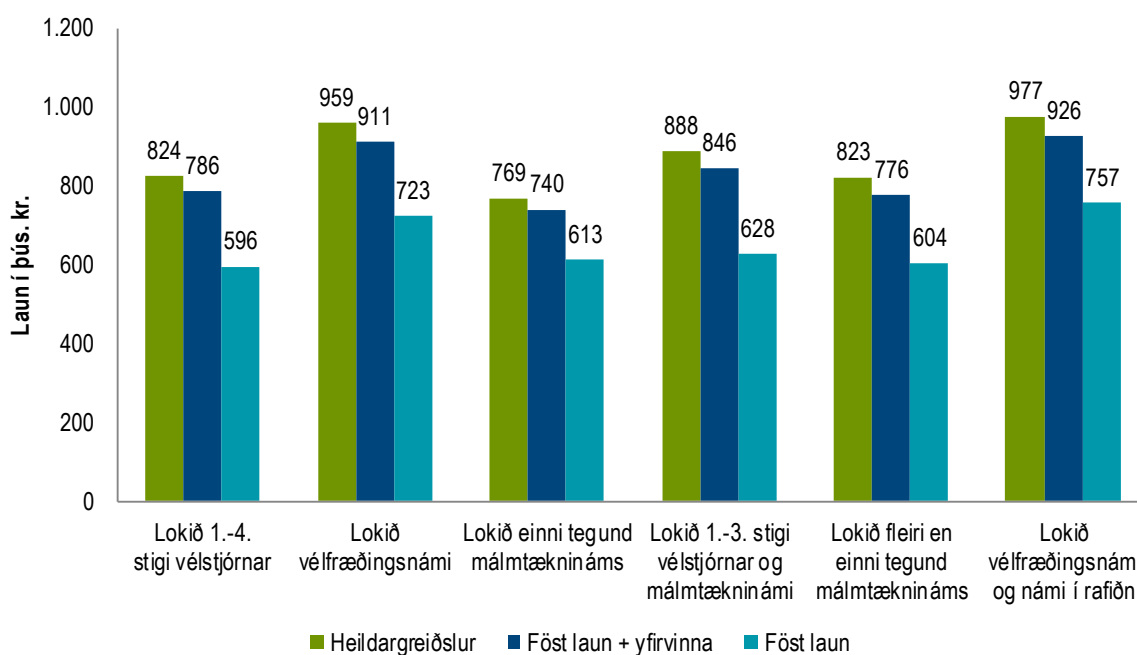
Mynd 20. Mánaðarlaun greind eftir menntun – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 20, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

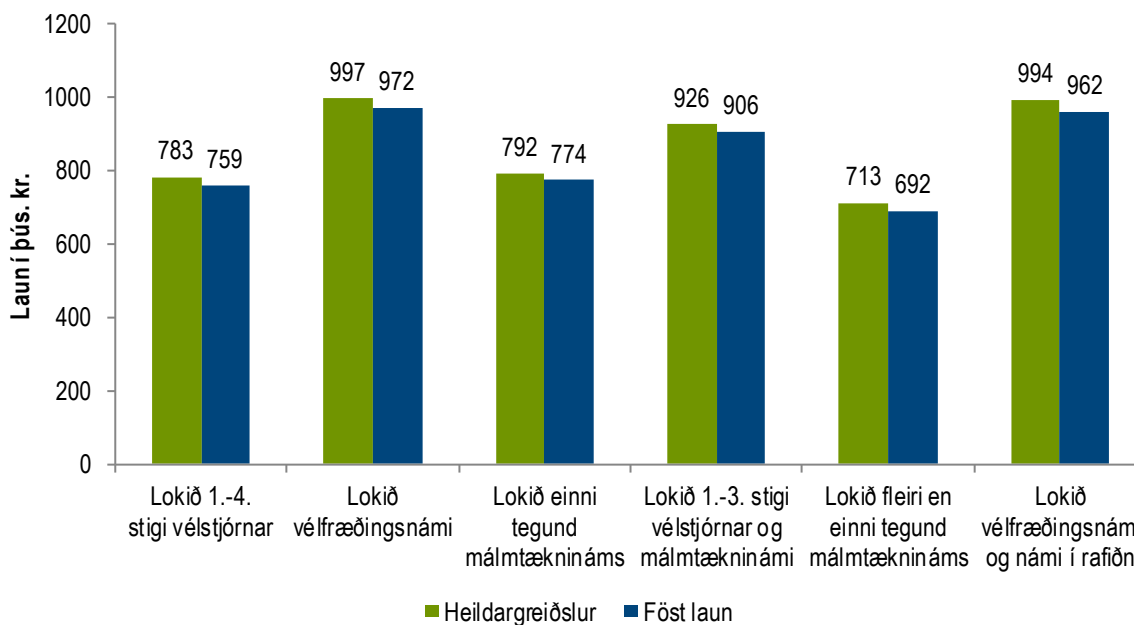
Mynd 21. Mánaðarlaun greind eftir menntun - pakkalaun

Marktækur munur er á mynd 21, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$. Vegna þess hve fáir höfðu lokið námi í stálsmiði og voru með pakkalaun, þá er sá hópur ekki sýndur á mynd 21.

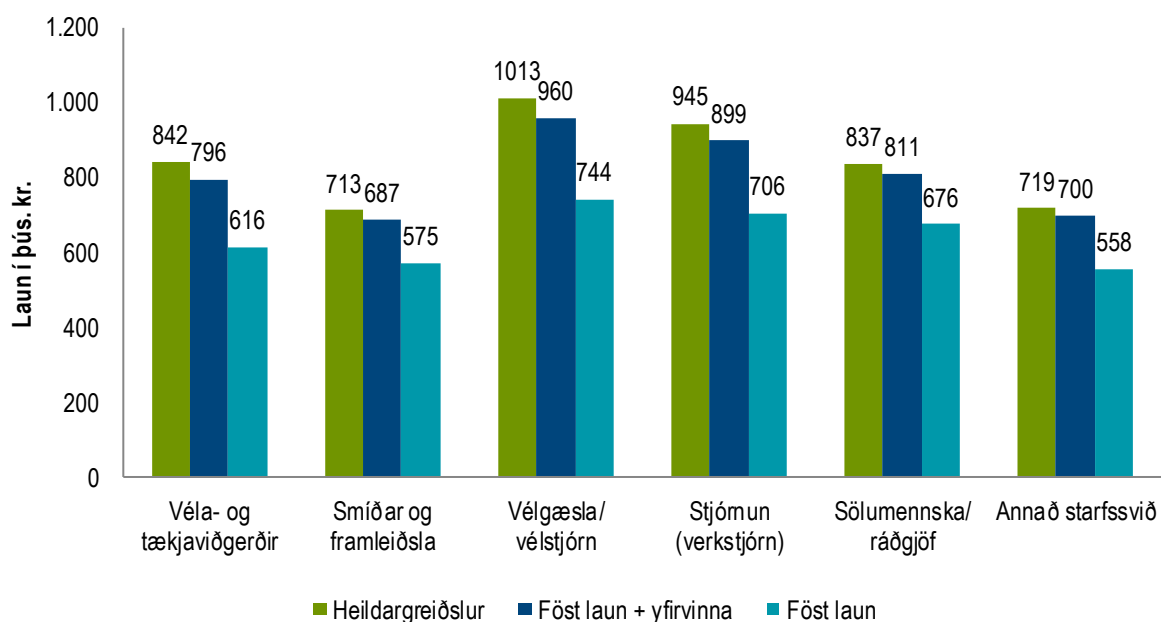
Mynd 22. Mánaðarlaun greind eftir samsetningu iðnnáms – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 22, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

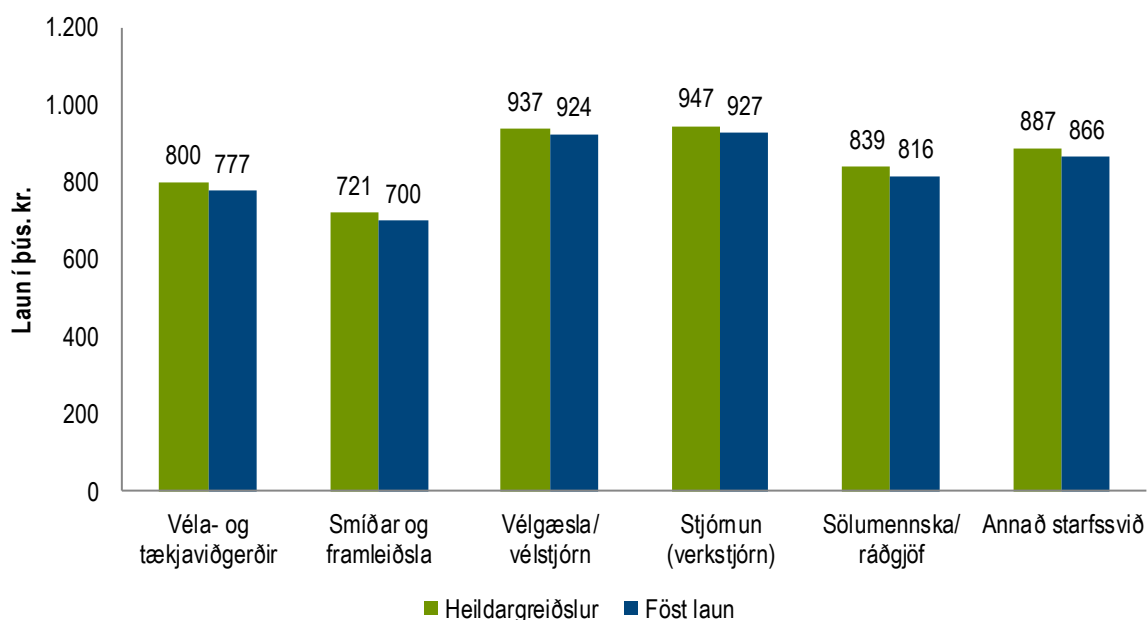
Mynd 23. Mánaðarlaun greind eftir samsetningu iðnnáms – pakkalaun

Marktækur munur er á mynd 23, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

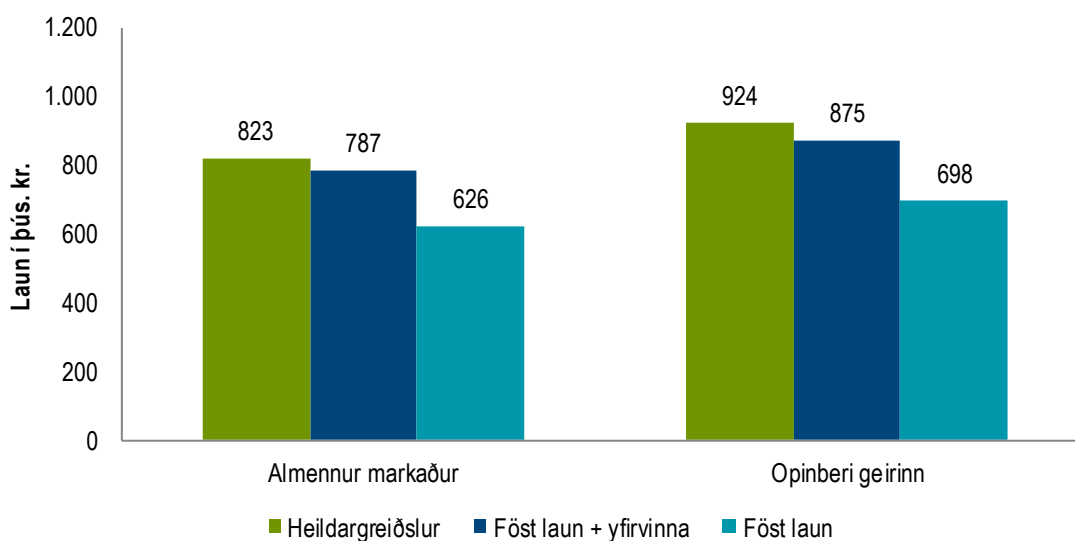
Mynd 24. Mánaðarlaun greind eftir starfssviði – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 24, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

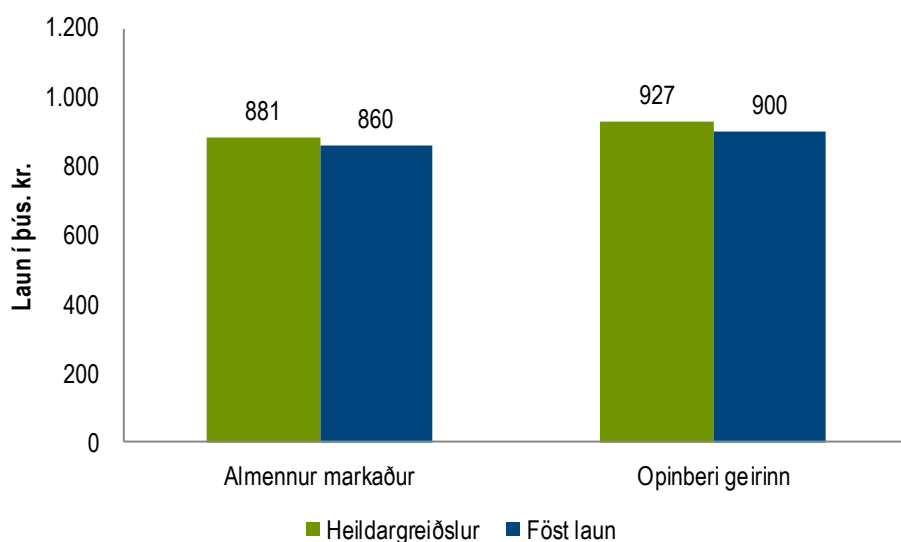
Mynd 25. Mánaðarlaun greind eftir starfssviði – pakkalaun

Marktækur munur er á mynd 25, heildargreiðslur $p < 0,05$, föst laun $p < 0,05$.

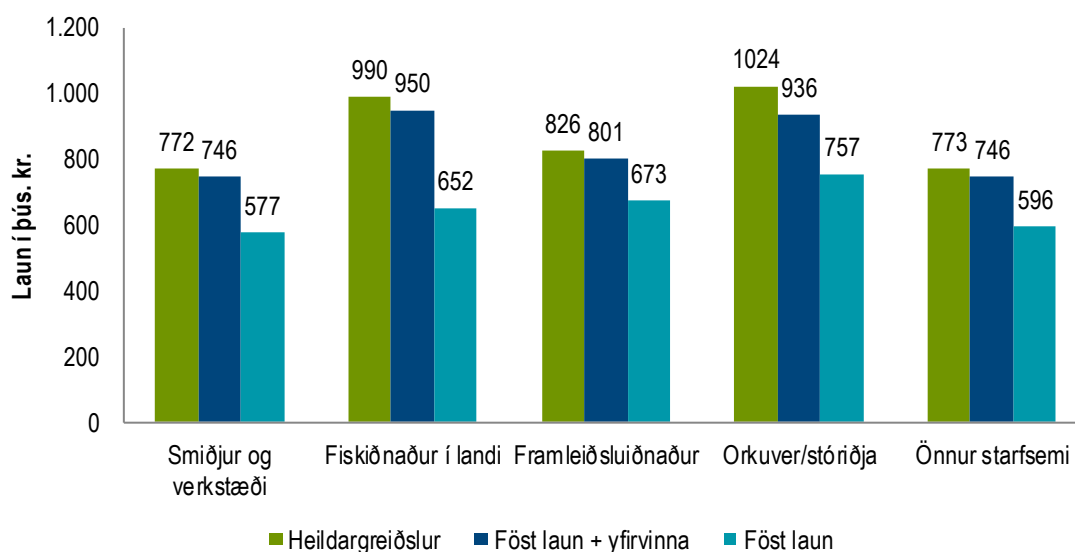
Mynd 26. Mánaðarlaun greind eftir starfsgeira – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 26, heildargreiðslur $p < 0,01$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,05$, föst laun $p < 0,05$.

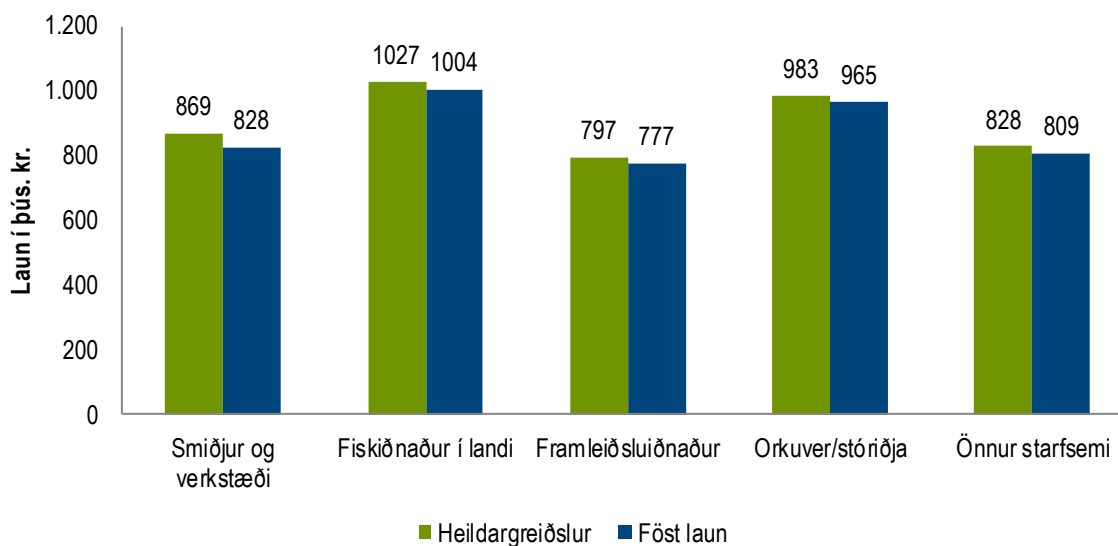
Mynd 27. Mánaðarlaun greind eftir starfsgeira - pakkalaun

Ekki er marktækur munur á mynd 27.

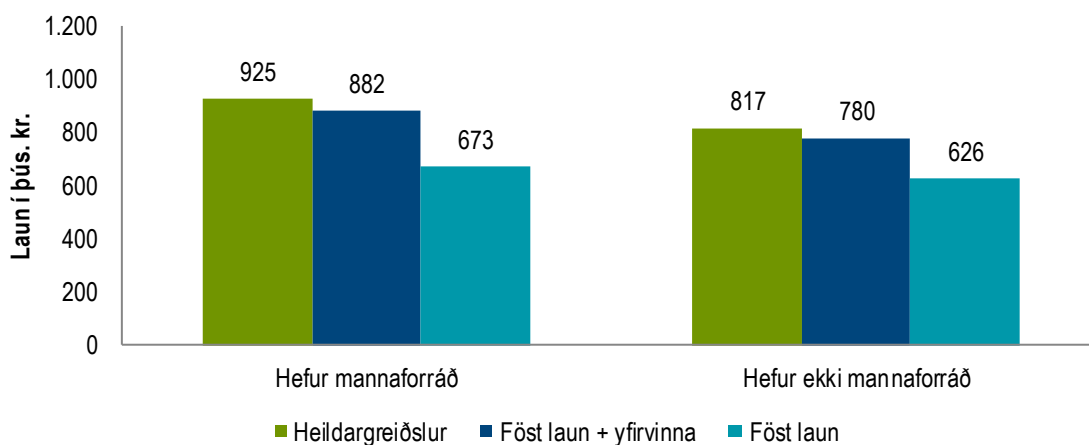
Mynd 28. Mánaðarlaun greind eftir aðalstarfsemi fyrirtækis – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 28, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

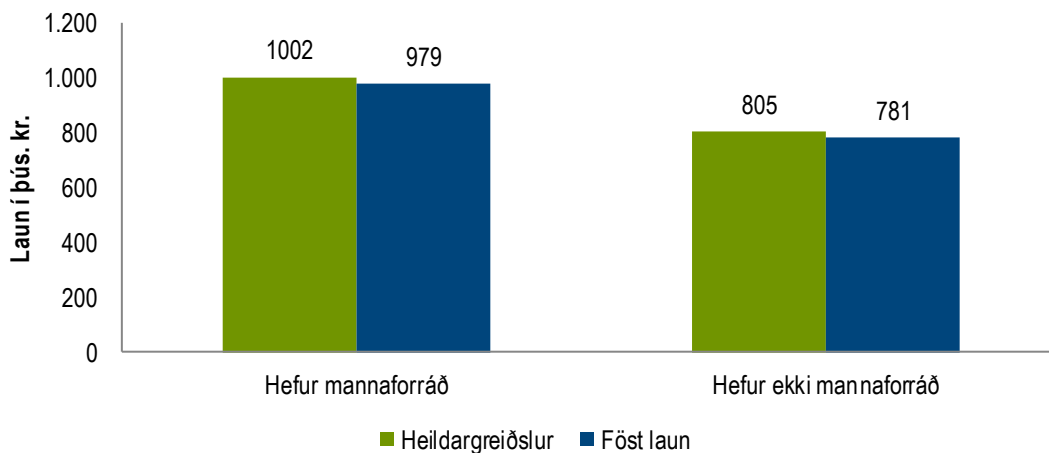
Mynd 29. Mánaðarlaun greind eftir aðalstarfsemi fyrirtækis - pakkalaun

Marktækur munur er á mynd 29, heildargreiðslur $p < 0,01$, föst laun $p < 0,01$.

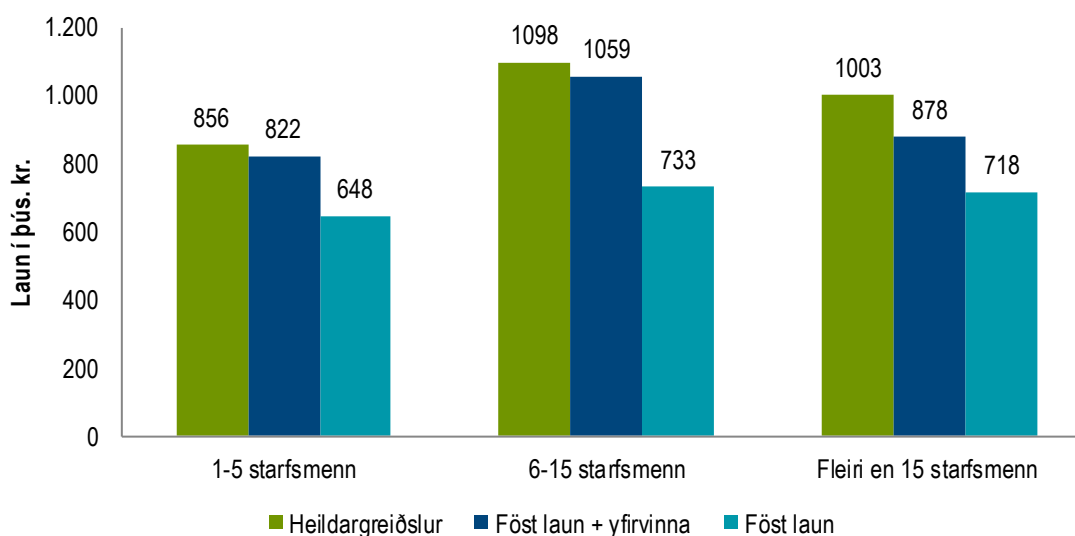
Mynd 30. Mánaðarlaun greind eftir mannaforráðum – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 30, heildargreiðslur $p < 0,01$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,01$, föst laun $p < 0,05$.

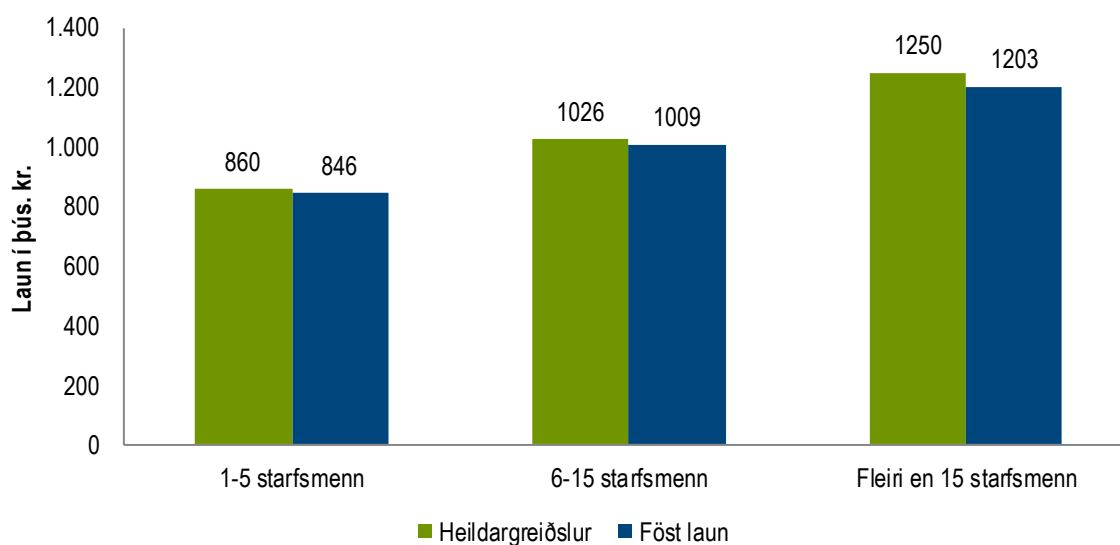
Mynd 31. Mánaðarlaun greind eftir mannaforráðum - pakkalaun

Marktækur munur er á mynd 31, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

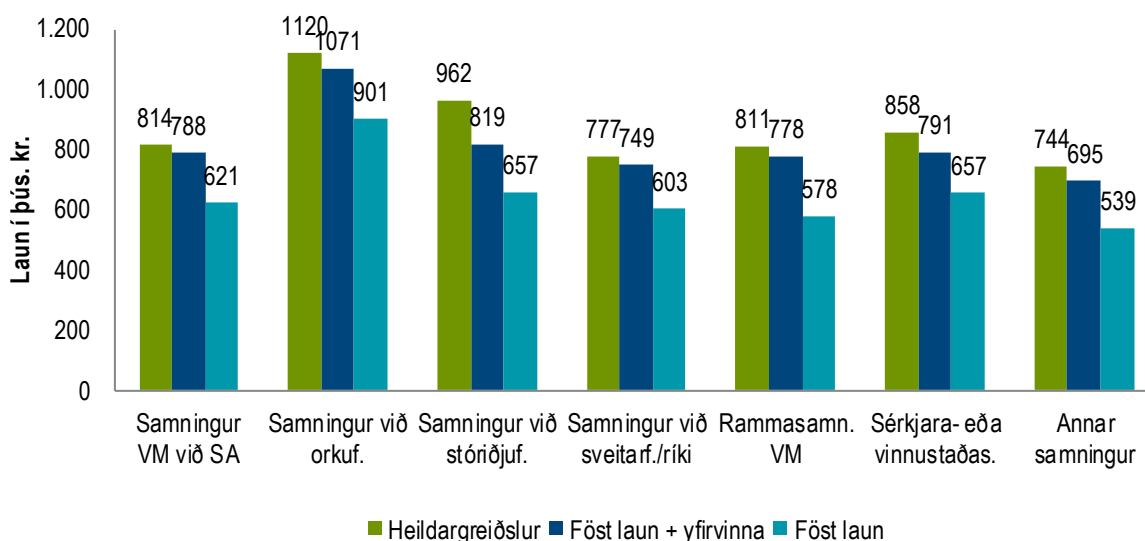
Mynd 32. Mánaðarlaun greind eftir fjölda undirmanna – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 32, heildargreiðslur $p < 0,01$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,05$.

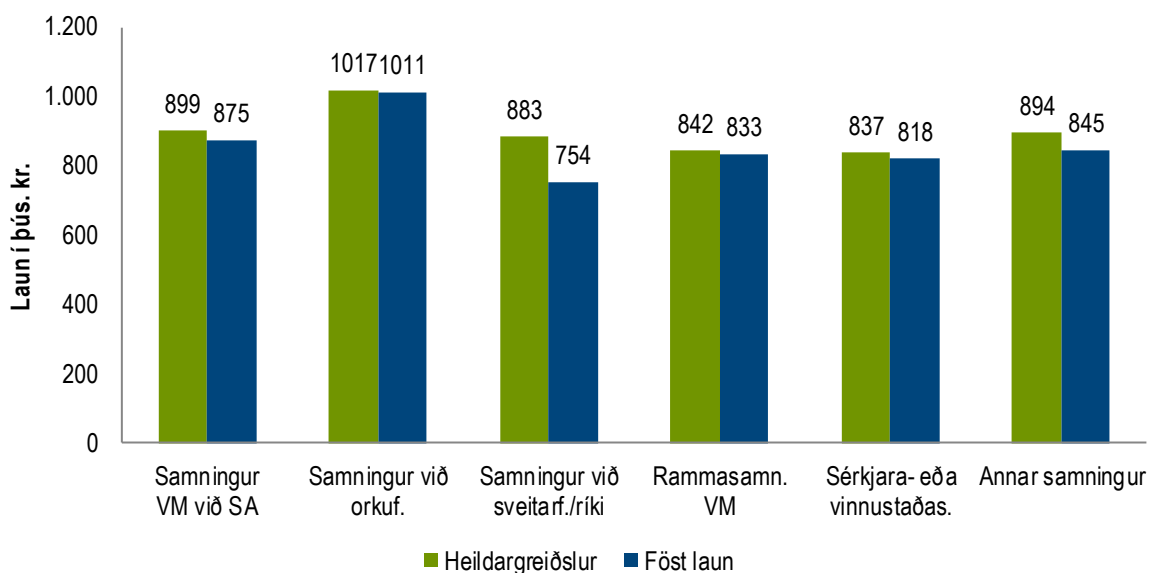
Mynd 33. Mánaðarlaun greind eftir fjölda undirmanna – pakkalaun

Marktækur munur er á mynd 33, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

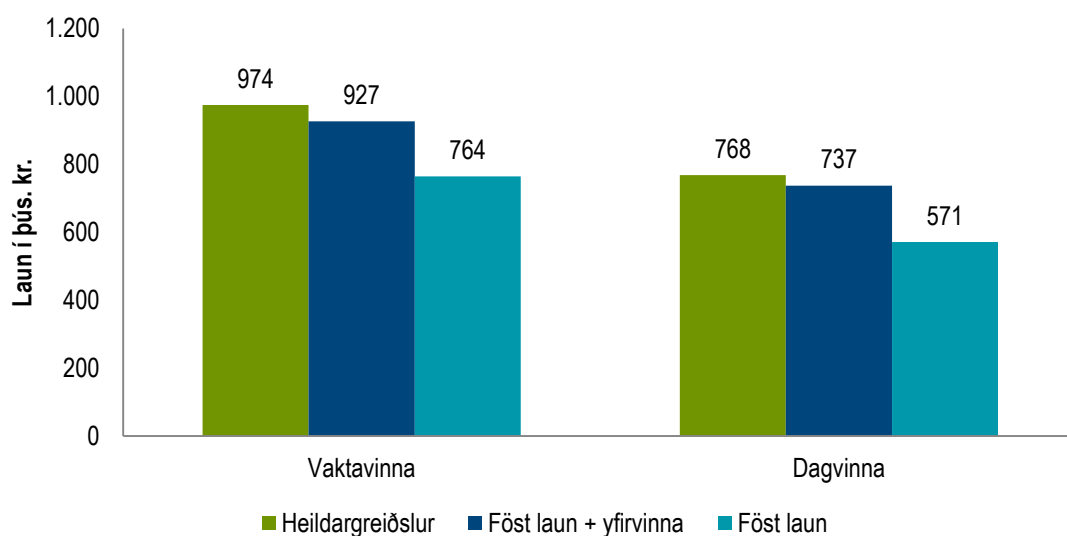
Mynd 34. Mánaðarlaun greind eftir kjarasamningi – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 34, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

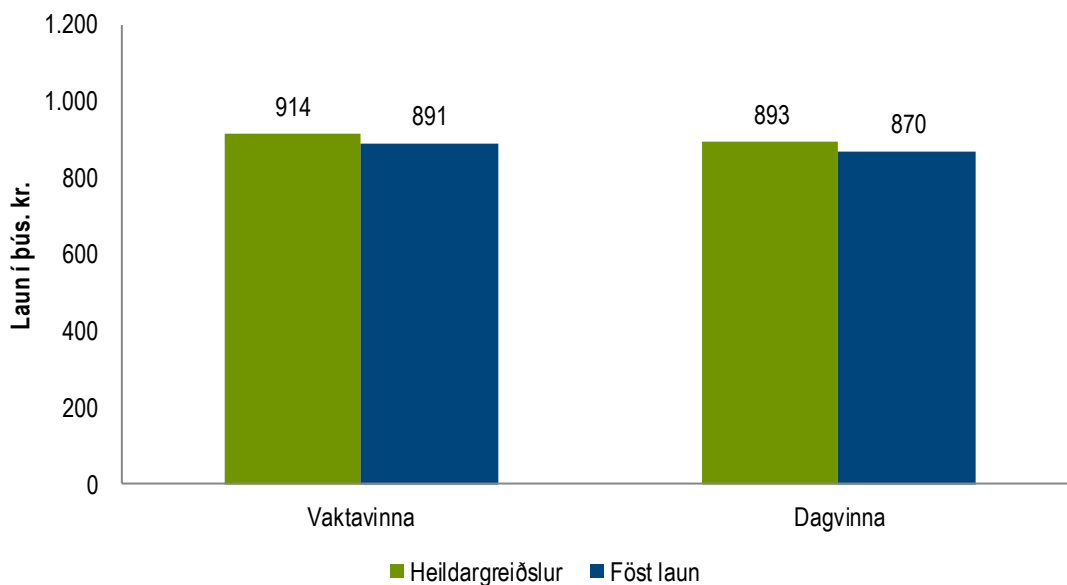
Mynd 35. Mánaðarlaun greind eftir kjarasamningi - pakkalaun

Ekki er marktækur munur á mynd 35. Vegna þess hve fáir voru með samning við stóriðjufyrirtæki og á pakkalaunum er sá flokkur ekki birtur í mynd 35.

Mynd 36. Mánaðarlaun greind eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna – grunnlaun + yfirvinna

Marktækur munur er á mynd 36, heildargreiðslur $p < 0,001$, föst laun auk yfirvinnu $p < 0,001$, föst laun $p < 0,001$.

Mynd 37. Mánaðarlaun greind eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna - pakkalaun

Ekki er marktækur munur á mynd 37.

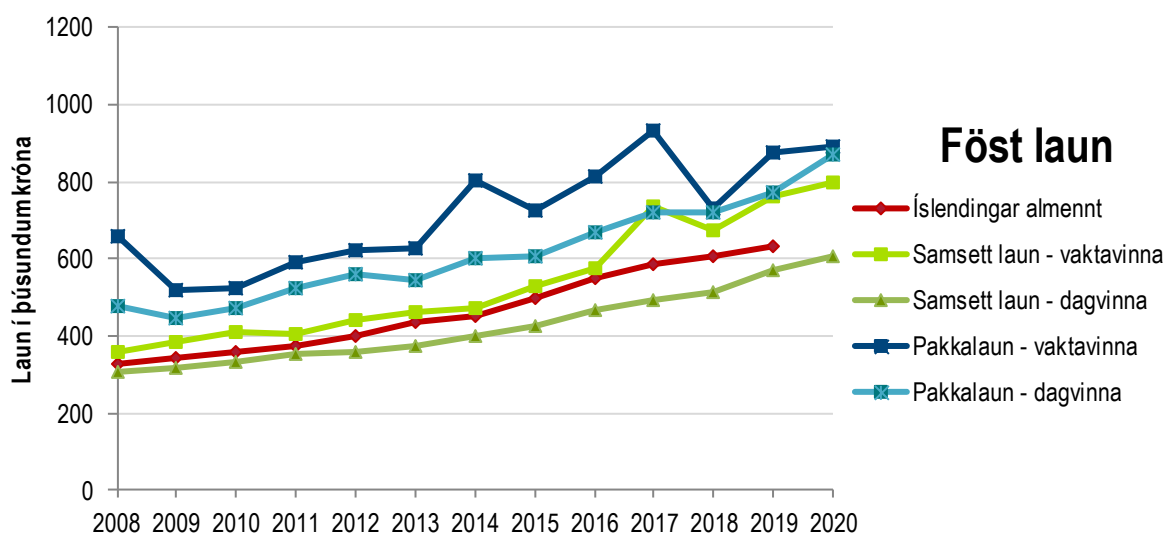

ÞRÓUN LAUNA OG VINNUTÍMA

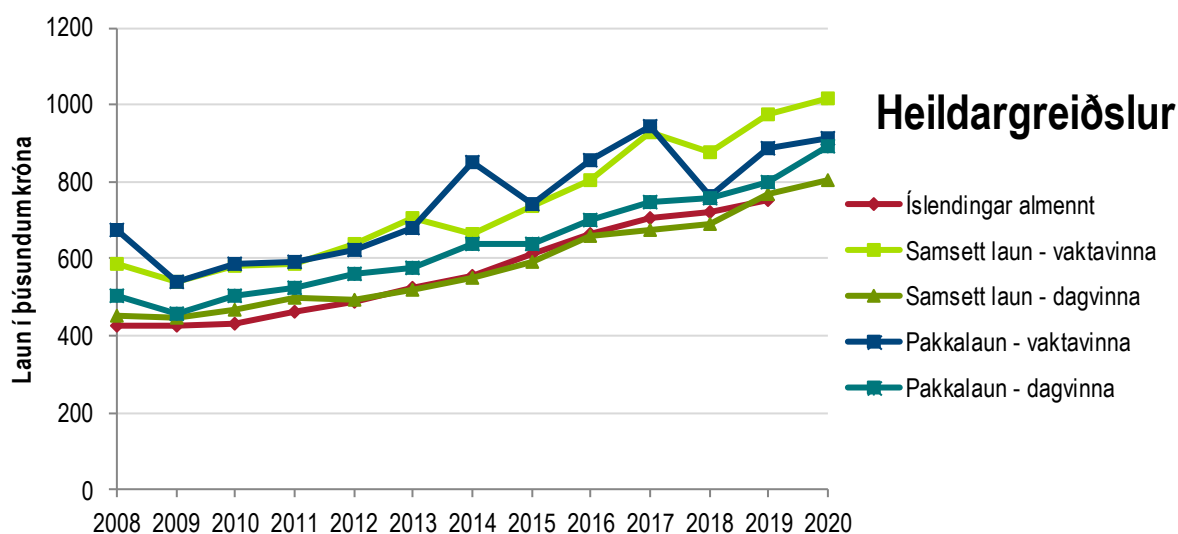
Kjarakönnun vélstjóra og málmæknimanna hefur verið gerð með svipuðum hætti frá árinu 2008 og þ.a.l. er unnt að gefa mynd af því hvernig laun félagsmanna hafa þróast. Föst laun og heildargreiðslur fjögurra hópa voru skoðuð; þeirra sem fá greidd samsett laun (grunnlaun auk yfirvinnu) og eru í dagvinnu, þeirra sem fá greidd samsett laun og eru í vaktavinnu, þeirra sem fá pakkalaun (föst mánaðarleg heildarlaun) og eru í dagvinnu og þeirra sem fá pakkalaun og eru í vaktavinnu. Laun þessara hópa voru síðan borin saman við meðallaun Íslendinga almennt (sjá myndir 38 og 39). Upplýsingar um þau voru fengnar af vef Hagstofu Íslands. Notast var við meðaltal reglulegra launa og heildarlauna allra Íslendinga á vinnumarkaði í fullu starfi¹. Þess má geta að tölur Hagstofunnar ná til ársins 2019 og því eru launatölur fyrir árið 2020 ekki með á myndunum.

Á myndum 38 og 39 má sjá að laun starfsfólks í vaktavinnu hækkuðu talsvert árið 2017 en lækkuðu svo aftur 2018. Skýringar á þessu má finna m.a. í því að árið 2017 var einn einstaklingur með mjög há laun sem höfðu mikil áhrif á meðaltalið. Einnig er um frekar fámenna hópa að ræða bæði árin og því meiri hætta á að meðaltöl flökti mikið milli mælinga. Þá virðist sem einhver skekkja hafi verið í svarendahópnum árið 2018 þar sem laun þessa hóps eru óvanalega lág miðað við launaþróun, en svo virðist sem að tölur áranna 2019 og 2020 séu meira í takt við almenna launaþróun. Þetta undirstrikar mikilvægi þess að gera launakannanir sem þessar reglulega því ávallt er hætta á að einhverjar skekkjur finnist í stakri mælingu. Það getur bæði verið vegna skekkju í svarendahópnum og að einhverjar aðstæður orsaki óvanalega há eða lág laun í svarendahópnum á tilteknum tímapunkti. Með reglulegum mælingum er betur hægt að greina almenna launaþróun. Þótt flökt geti verið á tilteknum tímapunktum þá sést greinilega hvernig þróunin er.

¹ Skv. vef Hagstofu Íslands (hagstofa.is) eru regluleg laun fullvinnandi skilgreind á eftirfarandi hátt: Regluleg laun eru greidd mánaðarlaun fyrir umsaminn vinnutíma hvort sem um er að ræða dagvinnu eða vaktavinnu. Í þessum launum eru hvers konar álags-, bónus- og kostnaðargreiðslur, svo sem föst yfirvinna, sem gerðar eru upp á hverju útborgunartímabili. Þá eru heildarlaun fullvinnandi skilgreind á eftirfarandi hátt: Heildarlaun eru öll laun einstaklingsins, þ.e. regluleg heildarlaun auk ýmissa óreglulegra greiðslna s.s. orlofs- og desemberuppbótar, eingreiðslna, ákvæðisgreiðslna og uppgjors vegna uppmælinga. Við útreikninga er hvorki tekið tillit til hlunninda né akstursgreiðslna.

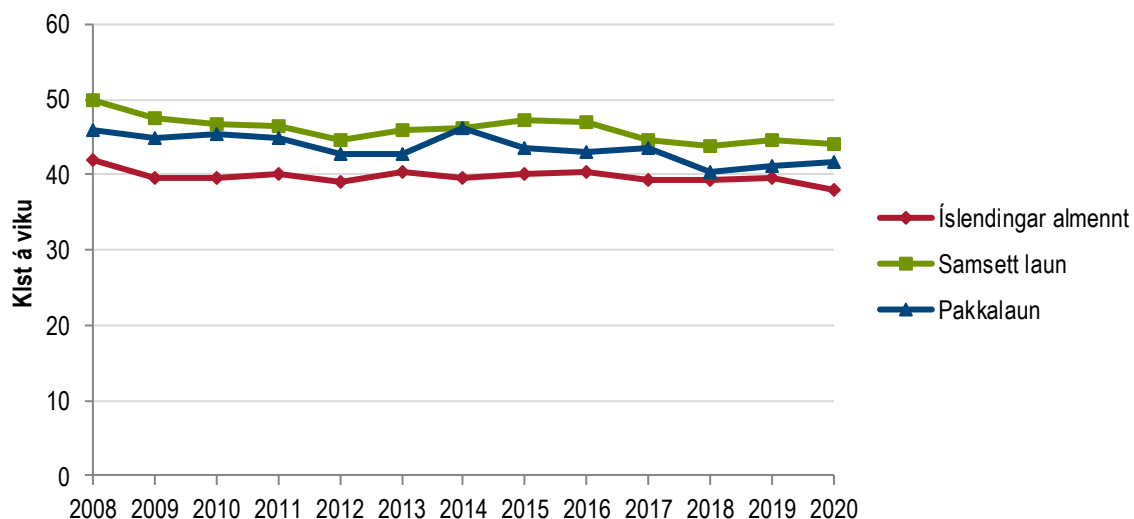
Mynd 38. Þróun fastra launa á árunum 2008 – 2020 og samanburður við regluleg laun Íslendinga

Mynd 39. Þróun heildargreiðslna á árunum 2008 – 2020 og samanburður við meðalheildarlaun Íslendinga

Þróun vinnutíma var einnig skoðuð, þ.e. meðalfjöldi vinnustunda á viku. Lítið var á tvo hópa í þessu samhengi, þá sem fá greidd samsett laun og þá sem fá pakkalaun. Meðalvinnustundir hópanna voru síðan bornar saman við meðalvinnustundir Íslendinga í september ár hvert. Upplýsingar um meðalfjölda vinnustunda hins almenna Íslendinga voru fengnar af vef Hagstofu Íslands. Eins og sést á mynd 40 hefur þróunin verið á hægri niðurleið frá árinu 2008, en einnig sést að meðlimir í Félagi vélstjóra og málmtæknumanna vinna að jafnaði aðeins lengri vinnuviku en hinn almenni Íslendingur. Þá sést einnig að nú árið 2020 þegar kórónuveirufaraldurinn hefur geisað með talsverðum áhrifum á atvinnulífið, auk ýmissa

aðgerða í tengslum við styttingu vinnuviku, þá fækkar vinnutímum Íslendinga almennt á meðan vinnutímar meðlima FVM haldast nánast óbreyttir milli ára.

Mynd 40. Þróun meðalfjölda vinnustunda á viku á árunum 2008 – 2020 og samanburður við meðalvinnustundir Íslendinga í septembermánuði

LAUNATÖFLUR

Í þessum kafla eru mánaðarlaun svarenda greind eftir bakgrunnspáttum sem spurt var um í könnuninni. Í töflunum er því hægt að fá nokkuð nákvæmar upplýsingar um laun einstakra hópa. Þess ber þó að geta að þar sem fáir svarendur eru í hópum geta tölur gefið skekkta mynd af launum allra félagsmanna VM sem starfa í landi. Ef þrír eða færri voru í tilteknum hópi, voru launatölur ekki birtar fyrir þann hóp. Allar launatölur eru gefnar upp í þúsundum króna.

Töflurnar sýna meðaltal hvers launaliðs meðal þeirra sem voru með greiðslur af því tagi. Af þeim sökum stemma ekki heildargreiðslur við samanlagða launaliði. Þetta er gert til að gefa réttari mynd af greiðslum fólks, því ef allir sem fengu engar greiðslur væru einnig með í meðaltölunum (með töluna núll) þá yrðu meðaltölin í mörgum tilfellum mjög lág og ekki lýsandi.

Flestir liðir í töflunum, eins og yfirvinna, bílagreiðsla og þess háttar, þarfnast ekki mikilla útskýringa. Skilgreiningar á *föstum launum* og *heildargreiðslum* má finna í upphafi kaflans *Launagreining*. *Staðalfrávik* sýnir dreifingu greiðslna í kringum meðaltal. Það er gefið upp fyrir *heildargreiðslur*. Ef staðalfrávik er lítið þýðir það að laun margra hafa verið svipuð meðallaunum hópsins. Þannig sýnir Tafla 10 til dæmis að *heildargreiðslur* til svarenda í aldurshópnum 35 ára og yngri ára dreifast mun meira í kringum meðalgreiðslur þess hóps en *heildargreiðslur* til þeirra sem eru 61 árs og eldri.

Töflurnar sýna einnig vikmörk heildargreiðslna. Vikmörk eru notuð til að draga ályktanir um niðurstöður rannsókna þegar notast er við úrtök. Vikmörk eru bil sem segja má með 95% vissu að niðurstaða úr rannsókn liggja á ef allir í þýðinu (í þessu tilfelli allir félagsmenn VM) væru spurðir (og gæfu upp svör sín). Sem dæmi má nefna að ef vikmörk heildargreiðslna hjá aldurshópnum 35 ára og yngri eru 752 – 880 þúsund má segja með 95% vissu að meðaltal heildargreiðslna þessa aldurshóps meðal félagsmanna VM sé á því bili.

Mánaðargreiðslur

Tafla 10. Meðaltal greiðslna eftir aldri (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bíl- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
35 ára og yngri	90	524	223	148	153	52	11	82	78	816	306	752 - 880
36-40 ára	26	613	177	-	152	-	-	-	111	851	280	739 - 964
41-45 ára	32	656	232	-	-	37	-	-	58	872	249	782 - 961
46-50 ára	49	589	225	95	180	24	-	66	75	889	260	815 - 964
51-55 ára	32	638	263	-	204	69	-	-	53	919	304	809 - 1.028
56-60 ára	62	586	164	146	148	40	12	-	71	841	260	775 - 907
61 árs og eldri	59	596	126	153	158	24	7	-	95	754	231	693 - 814
Allir	350	585	198	143	162	42	10	70	78	837	275	808 - 866
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
35 ára og yngri	20	853	x	x	x	58	22	-	-	899	328	746 - 1.053
36-40 ára	14	889	x	x	x	-	-	-	-	897	227	765 - 1.028
41-45 ára	17	945	x	x	x	30	15	-	-	959	263	824 - 1.094
46-50 ára	28	886	x	x	x	41	-	-	-	901	236	810 - 993
51-55 ára	27	896	x	x	x	58	-	-	-	907	258	805 - 1.010
56-60 ára	25	831	x	x	x	41	-	-	-	851	245	750 - 953
61 árs og eldri	39	829	x	x	x	87	-	-	-	866	258	782 - 949
Allir	170	869	x	x	x	55	15	66	146	892	257	853 - 931

Tafla 11. Meðaltal greiðslna eftir búsetu (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bíl- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Höfuðborg	210	610	181	128	153	37	11	60	81	822	270	785 - 858
Landsbyggð	140	549	220	159	170	47	10	79	75	861	280	814 - 907
Allir	350	585	198	143	162	42	10	70	78	837	275	808 - 866
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Höfuðborg	104	869	x	x	x	53	17	-	100	888	259	837 - 938
Landsbyggð	66	869	x	x	x	58	11	60	193	898	256	835 - 961
Allir	170	869	x	x	x	55	15	66	146	892	257	853 - 931

Tafla 12. Meðaltal greiðslna eftir menntun (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bíl- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
1. eða 2. stig vélstj. (A-nám)	24	570	239	-	-	-	-	-	69	796	295	671 - 920
3. eða 4. stig vélstj. (B - D-nám)	20	549	239	127	84	-	10	99	78	857	221	754 - 961
Vélfræðingsnám	88	598	200	144	182	39	8	57	79	962	258	908 - 1.017
Vélvirkjun/Vélsmiði	104	586	183	96	199	41	11	67	62	784	277	730 - 838
Blikk- eða rennismiði	23	577	96	174	-	68	-	-	69	717	219	622 - 811
Stálsmiði – skipa- og stálvirkjasmíði	12	640	172	-	-	-	-	-	-	828	258	664 - 992
Málmsuða	22	624	262	-	118	54	-	-	126	900	292	771 - 1.030
Allir	293	590	195	143	163	44	10	81	74	849	276	817 - 881
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
1. eða 2. stig vélstj. (A-nám)	12	754	x	x	x	-	-	-	-	765	196	641 - 890
3. eða 4. stig vélstj. (B - D-nám)	10	764	x	x	x	38	-	-	-	803	162	687 - 919
Vélfræðingsnám	82	971	x	x	x	53	16	-	155	996	256	940 - 1.053
Vélvirkjun/Vélsmiði	33	800	x	x	x	57	-	-	-	823	211	749 - 898
Blikk- eða rennismiði	10	761	x	x	x	44	-	-	-	781	237	612 - 950
Stálsmiði – skipa- og stálvirkjasmíði	2	-	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-
Málmsuða	6	682	x	x	x	-	-	-	-	685	172	504 - 865
Allir	155	877	x	x	x	52	14	66	166	901	253	861 - 941

Tafla 13. Meðaltal greiðslna eftir samsetningu iðnnáms (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bíl- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Lokið 1.-4. stigi vélstjórnar	44	560	239	162	84	29	9	88	74	824	263	744 - 904
Lokið vélfræðingsnámi	70	605	209	153	160	42	7	57	87	959	242	901 - 1.017
Lokið einni tegund málmæknináms	114	594	161	129	140	48	14	74	60	769	266	719 - 818
Lokið 1.-3. stigi vélstj. og málmæknin.	36	591	245	-	203	-	-	95	76	888	302	786 - 991
Lokið fleiri en einni teg. málmæknináms	14	584	241	-	-	64	-	-	-	823	299	650 - 995
Lokið vélfræðingsnámi og námi í rafíðn	18	569	169	122	254	30	10	-	60	977	321	817 - 1.137
Allir	296	589	199	143	164	44	11	81	74	852	280	820 - 884
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Lokið 1.-4. stigi vélstjórnar	22	759	x	x	x	49	-	-	-	783	178	704 - 861
Lokið vélfræðingsnámi	69	972	x	x	x	56	17	-	154	997	262	934 - 1.060
Lokið einni tegund málmæknináms	38	774	x	x	x	66	-	-	-	792	200	727 - 858
Lokið 1.-3. stigi vélstj. og málmæknin.	10	906	x	x	x	34	-	-	-	926	287	721 - 1.132
Lokið fleiri en einni teg. málmæknináms	5	692	x	x	x	-	-	-	-	713	168	505 - 921
Lokið vélfræðingsnámi og námi í rafíðn	13	962	x	x	x	41	-	-	-	994	227	857 - 1.132
Allir	157	880	x	x	x	52	14	66	166	904	253	864 - 943

Tafla 14. Meðaltal greiðslna eftir starfssviði (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bíl- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Véla- og tækjaviðgerðir	99	592	213	95	124	44	12	53	77	842	274	787 - 896
Smiðar og framleiðsla	83	561	142	154	-	54	17	-	59	713	178	674 - 752
Vélgæsla/vélstjórn	64	574	233	139	181	24	10	95	87	1.013	265	946 - 1.079
Stjórnun (verkstjórn)	41	668	226	-	162	42	-	50	95	945	301	851 - 1.040
Sölumennska/ráðgjöf	8	676	217	-	-	-	-	-	-	837	296	590 - 1.085
Annað starfssvið	44	544	184	-	-	-	6	-	55	719	262	639 - 798
Allir	339	586	199	132	162	42	11	70	76	839	277	809 - 868
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Véla- og tækjaviðgerðir	16	777	x	x	x	28	10	-	-	800	156	717 - 883
Smiðar og framleiðsla	11	700	x	x	x	34	-	-	-	721	206	582 - 859
Vélgæsla/vélstjórn	17	924	x	x	x	36	-	-	-	937	272	797 - 1.077
Stjórnun (verkstjórn)	72	927	x	x	x	67	12	41	-	947	258	886 - 1.008
Sölumennska/ráðgjöf	24	816	x	x	x	-	-	-	-	839	209	751 - 927
Annað starfssvið	28	866	x	x	x	47	-	-	46	887	309	767 - 1.007
Allir	168	871	x	x	x	55	15	66	101	892	257	853 - 931

Tafla 15. Meðaltal greiðslna eftir starfsgeira (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bíl- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Almennur markaður	276	598	198	145	147	43	11	64	74	823	270	791 - 855
Opinberi geirinn	59	541	201	142	181	23	7	-	84	924	284	850 - 998
Allir	335	588	198	144	167	40	10	70	76	841	275	811 - 870
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Almennur markaður	127	860	x	x	x	59	17	76	-	881	265	835 - 928
Opinberi geirinn	39	900	x	x	x	44	9	-	139	927	242	849 - 1.006
Allir	166	869	x	x	x	56	14	66	146	892	260	852 - 932

Tafla 16. Meðaltal greiðslna eftir starfsemi fyrirtækis (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bil- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Smiðjur og verkstæði	139	573	193	98	-	37	18	54	57	772	261	729 - 816
Fiskiðnaður í landi	12	566	447	-	-	-	-	-	111	990	433	715 - 1.265
Framleiðsluðnaður	71	644	175	125	64	52	7	-	48	826	217	775 - 878
Orkuver/stóriðja	64	583	205	137	190	50	8	136	115	1.024	279	954 - 1.093
Annað	56	557	183	155	124	26	10	44	53	773	239	709 - 836
Allir	342	586	197	139	162	42	11	70	76	838	277	809 - 868
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Smiðjur og verkstæði	31	828	x	x	x	46	-	-	134	869	284	765 - 973
Fiskiðnaður í landi	19	1.004	x	x	x	73	15	-	-	1.027	336	865 - 1.189
Framleiðsluðnaður	18	777	x	x	x	45	-	-	-	797	199	698 - 896
Orkuver/stóriðja	41	965	x	x	x	39	9	-	-	983	219	913 - 1.052
Annað	57	809	x	x	x	70	14	72	-	828	231	767 - 889
Allir	166	870	x	x	x	55	15	66	146	893	260	854 - 933

Tafla 17. Meðaltal greiðslna eftir mannaforráðum (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bil- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Hefur mannaforráð	75	632	237	127	156	39	7	62	82	925	293	858 - 993
Hefur ekki mannaforráð	264	572	188	145	164	42	11	74	75	817	268	784 - 849
Allir	339	585	200	143	162	42	10	70	76	841	277	811 - 870
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Hefur mannaforráð	74	979	x	x	x	67	24	-	-	1.002	292	934 - 1.069
Hefur ekki mannaforráð	93	781	x	x	x	46	9	74	143	805	188	766 - 844
Allir	167	869	x	x	x	55	15	66	146	892	258	853 - 932

Tafla 16. Meðaltal greiðslna eftir fjölda undirmanna (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Grunn- laun	Yfir- vinna	Vakta- álag	Bak- vaktir	Bil- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
1-5 starfsmenn	50	607	202	125	130	30	7	69	73	856	259	783 - 930
6-15 starfsmenn	17	673	346	-	220	-	-	-	47	1.098	351	918 - 1.279
Fleiri en 15 starfsmenn	7	718	187	-	-	-	-	-	-	1.003	222	798 - 1.208
Allir	74	633	236	127	156	39	7	62	82	926	295	857 - 994
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
1-5 starfsmenn	32	846	x	x	x	67	-	-	-	860	245	772 - 948
6-15 starfsmenn	24	1.009	x	x	x	-	-	-	-	1.026	252	919 - 1.132
Fleiri en 15 starfsmenn	17	1.203	x	x	x	69	-	-	-	1.250	266	1.113 - 1.386
Allir	73	983	x	x	x	67	24	-	-	1.005	292	937 - 1.074

Tafla 18. Meðaltal greiðslna eftir kjarasamningi (í þúsundum króna)

	Grunn- Fjöldi	Yfir- laun	Vakta- vinna	Bak- álag	Bak- vaktir	Bil- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Samn. VM við SA	174	599	200	143	145	46	13	78	44	814	272	773 - 855
Samn. við orkufyrirtæki	25	612	193	135	217	-	-	-	84	1.120	234	1.023 - 1.217
Samn. við stóriðjufyrirt.	14	569	205	142	134	44	8	-	146	962	287	796 - 1.128
Samni. við sveitarfél./ríki	22	494	160	166	136	29	4	-	43	777	168	703 - 851
Rammasamn. VM	14	555	234	-	-	-	-	-	75	811	306	634 - 988
Sérkj.- eða vinnust.samn.	37	620	190	189	157	60	9	-	183	858	245	776 - 939
Annað	11	526	215	-	-	-	-	-	77	744	289	550 - 938
Allir	297	589	197	145	171	42	10	79	78	847	275	815 - 878
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Samn. VM við SA	65	875	x	x	x	51	19	-	-	899	266	833 - 965
Samn. við orkufyrirtæki	27	1.011	x	x	x	-	9	-	-	1.017	229	927 - 1.108
Samn. við stóriðjufyrirt.	2	-	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-
Samni. við sveitarfél./ríki	5	754	x	x	x	-	-	-	-	883	314	494 - 1.273
Rammasamn. VM	9	833	x	x	x	-	-	-	-	842	313	601 - 1.082
Sérkj.- eða vinnust.samn.	26	818	x	x	x	31	-	-	-	837	178	765 - 909
Annað	10	845	x	x	x	-	-	-	-	894	299	680 - 1.108
Allir	144	878	x	x	x	53	15	60	146	902	256	860 - 944

Tafla 19. Meðaltal greiðslna eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna (í þúsundum króna)

	Grunn- Fjöldi	Yfir- laun	Vakta- vinna	Bak- álag	Bak- vaktir	Bil- greið- sla	Hlunn- indi	Dag- pen- ingar	Aðrar greið- slur	Heildar- greiðsla	Staðal- frávik	Vikmörk heildar- greiðslna
Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu												
Vaktavinna	55	583	202	148	182	56	5	-	98	1.017	240	952 - 1.082
Dagvinna	295	586	197	103	146	38	12	-	74	804	268	773 - 834
Allir	350	585	198	143	162	42	10	-	78	837	275	808 - 866
Þátttakendur sem fá greidd föst mánaðarleg heildarlaun												
Vaktavinna	13	891	x	x	x	31	-	-	-	914	248	764 - 1.064
Dagvinna	155	870	x	x	x	58	16	-	145	893	259	852 - 934
Allir	168	872	x	x	x	55	15	-	146	895	258	856 - 934

Tafla 20. Meðaltal greiðslna og meðalfjöldi vinnustunda eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna (í þúsundum króna)

	Fjöldi	Föst laun ***	Föst laun + yfirvinna ***	Heildargreiðsla ***	Meðalfjöldi vinnustunda á viku *	Meðalfjöldi vinnustunda á viku á bakvakt	Vikmörk heildargreiðslna
Dagvinnufólk með föst mán. heildarlaun	155	870	-	893	41	-	852 - 934
Vaktavinnufólk með föst mán. heildarlaun	13	891	-	914	43	16	764 - 1.064
Dagvinnufólk sem fær grunnl. + yfirv.	295	605	767	804	44	-	773 - 834
Vaktavinnufólk sem fær grunnl. + yfirv.	55	797	970	1.017	46	22	952 - 1.082
Allir	518	712	799	856	43	24	833 - 879

Marktækur munur á mánaðarlaunum, föstum launum auk yfirvinnu og heildargreiðslum; * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

Tímalaun

Í þessum kafla er að finna fjórar töflur sem sýna tímalaun þeirra sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu, greind eftir því hvaða vélstjórnar- eða málmtækninámi er lokið, aðalstarfsemi fyrirtækisins, starfssviði og eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna. Félagsmenn sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu voru spurðir sérstaklega um tímalaun á þeirra launaseðli og svöruðu 190 manns þeirri spurningu. Fyrri ár hafa tímalaun verið reiknuð á grundvelli grunnlauna og var sú aðferð notuð fyrir þá sem ekki gáfu upp tímalaun. Fyrri ár hafa grunnlaun verið deild með tímafjöldanum 173,33 til að finna út tímalaun. Með styttingu vinnuvikunnar þótti ekki réttlætjanlegt lengur að nota þá tölu, svo í staðinn var notað meðaltal fjölda dagvinnutíma sem svarendur tilgreindu (meðal starfsfólks í fullu starfi) og var sú tala 162. Með því að gera þetta fjölgaði svarendum með tímalaun úr 190 í 358. Sama aðferð var notuð til að greina tímalaun í yfirvinnu, það er, svarendur voru spurðir um tímalaun í yfirvinnu og meðal þeirra sem ekki tilgreindu tímalaun í yfirvinnu voru þau reiknuð út á grundvelli yfirvinnukaups og fjölda yfirvinnutíma sem starfsfólk sagðist hafa fengið greitt fyrir í september. Alls tilgreindu 258 svarendur tímalaun í yfirvinnu og fjölgaði þeim upp í 310 með því að bæta við útreikningum á tímalaunum.

Ólíkt því sem er að finna í töflunum framar í skýrslunni eru tímalaun gefin upp í krónum en ekki þúsundum króna. Hjá sumum hópum er staðalfráviknið óvenju hátt og stafar það af því að einstaklingar innan hópsins eru með mun hærri grunnlaun en aðrir í hópnum.

Tafla 21. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir aldri

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu ***	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
35 ára og yngri	95	3.220	599	3.098 - 3.342
36-40 ára	26	3.775	935	3.398 - 4.153
41-45 ára	34	4.011	1.265	3.570 - 4.452
46-50 ára	49	3.621	893	3.364 - 3.877
51-55 ára	33	3.847	1.025	3.484 - 4.211
56-60 ára	62	3.594	702	3.416 - 3.772
61 árs og eldri	59	3.665	959	3.415 - 3.915
Heild	358	3.586	895	3.493 - 3.679

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 22. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir aldri

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu **	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
35 ára og yngri	87	5.433	1.036	5.212 - 5.654
36-40 ára	24	6.421	1.728	5.691 - 7.151
41-45 ára	26	6.182	1.320	5.649 - 6.715
46-50 ára	48	5.855	1.613	5.386 - 6.323
51-55 ára	25	6.143	1.306	5.604 - 6.682
56-60 ára	54	6.051	1.292	5.698 - 6.403
61 árs og eldri	46	5.833	1.143	5.493 - 6.172
Heild	310	5.862	1.328	5.713 - 6.010

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 23. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir námi

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
Ófaglærðir	45	3.350	888	3.083 - 3.617
1. eða 2. stig vélsjórnar (A-nám)	27	3.362	994	2.968 - 3.755
3. eða 4. stig vélsjórnar (B - D-nám)	20	3.376	563	3.112 - 3.640
Vélfræðingsnám	88	3.737	853	3.556 - 3.917
Vélvirkjun/Vélsmiði	104	3.586	939	3.403 - 3.768
Blikk- eða rennismiði	24	3.577	813	3.234 - 3.920
Stálsmiði – skipa- og stálvirkjasmíði	12	3.898	1.297	3.074 - 4.723
Málmsuða	23	3.760	666	3.472 - 4.047
Heild	343	3.586	893	3.491 - 3.680

Ekki var marktækur munur á tímalaunum.

Tafla 24. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir námi

Pátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
Ófaglærðir	37	5.375	920	5.068 - 5.682
1. eða 2. stig vélstjórnar (A-nám)	25	5.632	1.795	4.891 - 6.373
3. eða 4. stig vélstjórnar (B - D-nám)	18	5.908	1.496	5.164 - 6.652
Vélfræðingsnám	82	6.017	1.203	5.753 - 6.281
Vélvirkjun/Vélsmiði	88	5.759	1.165	5.512 - 6.006
Blikk- eða rennismiði	19	5.917	1.438	5.224 - 6.610
Stálsmiði – skipa- og stálvirkjasmíði	11	6.533	2.290	4.994 - 8.071
Málmsuða	17	6.142	913	5.673 - 6.611
Heild	297	5.841	1.304	5.692 - 5.990

Ekki var marktækur munur á tímalaunum.

Tafla 25. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir starfssviði

Pátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu**	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
Véla- og tækjaviðgerðir	99	3.653	1.029	3.448-3.859
Smiðar og framleiðsla	88	3.445	667	3.304-3.587
Vélstjórn	65	3.525	593	3.378-3.672
Stjórnun (verkstjórn)	41	4.049	1.180	3.677-4.421
Sölumennska/ráðgjöf	8	4.138	1.206	3.130-5.145
Annað starfssvið	46	3.312	806	3.073-3.552
Heild	347	3.589	895	3.495-3.684

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 26. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir starfssviði

Pátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu***	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
Véla- og tækjaviðgerðir	88	5.945	1.286	5.672-6.217
Smiðar og framleiðsla	71	5.623	1.013	5.383-5.862
Vélstjórn	61	5.782	1.136	5.491-6.073
Stjórnun (verkstjórn)	36	6.545	1.747	5.954-7.136
Sölumennska/ráðgjöf	5	6.897	2.187	4.181-9.613
Annað starfssvið	41	5.334	1.258	4.937-5.731
Heild	302	5.841	1.316	5.692-5.990

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 27. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir starfsemi

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu**	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
Smiðjur og verkstæði	145	3.530	875	3.387-3.674
Fiskiðnaður í landi	12	3.675	1.198	2.914-4.436
Framleiðsluðnaður	72	3.893	880	3.686-4.100
Orkuver/stóriðja	64	3.566	752	3.378-3.754
Annað	57	3.382	1.024	3.111-3.654
Heild	350	3.593	904	3.497-3.688

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 28. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir starfsemi

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu***	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
Smiðjur og verkstæði	128	5.791	1.087	5.601-5.981
Fiskiðnaður í landi	11	5.584	1.592	4.514-6.653
Framleiðsluðnaður	57	6.625	1.633	6.191-7.058
Orkuver/stóriðja	57	5.684	1.079	5.398-5.970
Annað	50	5.315	1.276	4.953-5.678
Heild	303	5.842	1.313	5.693-5.990

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 29. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir starfsgeira

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu **	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
Starfsfólk á almennum markaði	283	3.659	926	3.551-3.768
Starfsfólk í opinbera geiranum	59	3.333	753	3.137-3.529
Heild	342	3.603	906	3.507-3.699

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 30. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir starfsgeira

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu **	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
Starfsfólk á almennum markaði	241	5.949	1.345	5.778-6.120
Starfsfólk í opinbera geiranum	54	5.422	1.065	5.132-5.713
Heild	295	5.853	1.313	5.702-6.003

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 31. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
Vaktavinnufólk	56	3.649	752	3.448-3.851
Dagvinnufólk	302	3.574	920	3.470-3.679
Heild	358	3.586	895	3.493-3.679

Ekki var marktækur munur á tímalaunum.

Tafla 32. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir því hvort unnin er vaktavinna eða dagvinna

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
Vaktavinnufólk	50	5.850	1.047	5.552-6.147
Dagvinnufólk	260	5.864	1.378	5.696-6.032
Heild	310	5.862	1.328	5.713-6.010

Ekki var marktækur munur á tímalaunum.

Tafla 33. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir mannaforráðum

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu **	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
Með mannaforráð	75	3.810	911	3.600-4.019
Ekki með mannaforráð	272	3.520	884	3.415-3.626
Heild	347	3.583	896	3.488-3.678

Marktækur munur * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Tafla 34. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir mannaforráðum

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu **	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
Með mannaforráð	68	6.213	1.513	5.847-6.579
Ekki með mannaforráð	233	5.735	1.235	5.576-5.894
Heild	301	5.843	1.315	5.694-5.992

Marktækur munur * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Tafla 35. Meðaltímalaun í dagvinnu eftir kjarasamningi

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu **	Fjöldi	Tímalaun	Staðalfrávik	Vikmörk tímalauna
Samningur VM við SA	176	3.684	925	3.546 - 3.821
Samningur við orkufyrirtæki	25	3.783	919	3.404 - 4.162
Samningur við stóriðjufyrirtæki	14	3.513	742	3.085 - 3.942
Samningur við sveitarfélag/riki	23	3.028	299	2.898 - 3.157
Rammasamningur VM	14	3.380	508	3.086 - 3.673
Sérkjara- eða vinnustaðasamningur	38	3.833	997	3.505 - 4.161
Annar samningur	11	3.112	1.039	2.414 - 3.810
Heild	301	3.618	904	3.515 - 3.720

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

Tafla 36. Meðaltímalaun í yfirvinnu eftir kjarasamningi

Þátttakendur sem fá greidd grunnlaun auk yfirvinnu **	Fjöldi	Tímalaun - yfirvinna	Staðalfrávik	Vikmörk yfirvinnulauna
Samningur VM við SA	155	6.048	1.364	5.831 - 6.264
Samningur við orkufyrirtæki	22	5.835	1.168	5.318 - 6.353
Samningur við stóriðjufyrirtæki	11	5.712	843	5.146 - 6.278
Samningur við sveitarfélag/riki	21	5.058	509	4.827 - 5.290
Rammasamningur VM	12	5.719	858	5.174 - 6.263
Sérkjara- eða vinnustaðasamningur	29	5.939	1.158	5.498 - 6.379
Annar samningur	9	4.645	2.235	2.927 - 6.364
Heild	259	5.859	1.315	5.698 - 6.020

Marktækur munur *p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001.

BAKGRUNNSTÖFLUR

Tafla 37. Aðalstarfssvið greint eftir bakgrunni

	Fjöldi	Véla- og tækja- viðgerðir	Smíðar og fram- leiðsla	Vélstjórn	Stjórnun	Sölu- mennska / ráðgjöf	Annað
Aldur ***							
30 ára og yngri	88	35%	36%	14%	7%	0%	8%
31-40 ára	91	22%	22%	19%	21%	1%	15%
41-50 ára	137	16%	17%	19%	28%	8%	12%
51-60 ára	152	18%	19%	14%	20%	10%	18%
61 árs og eldri	103	26%	9%	14%	26%	6%	19%
Búseta **							
Höfuðborgarsvæðið	342	23%	23%	11%	19%	7%	16%
Landsbyggðin	229	21%	16%	23%	24%	3%	13%
Vélstjórnar- eða málm-tækninám ^{ög}							
1. eða 2. stíg vélstjórnar (A-nám)	47	21%	9%	13%	23%	9%	26%
3. eða 4. stíg vélstjórnar (B - D-nám)	35	26%	11%	29%	6%	11%	17%
Vélfærðingarnám	175	22%	5%	30%	25%	9%	9%
Vélvirkjun/Vélsmiði	147	35%	20%	7%	22%	3%	13%
Blikk- eða rennismíði	38	5%	66%	0%	13%	3%	13%
Stálsmiði – skipa- og stálvirkjasmiði	16	0%	38%	0%	44%	0%	19%
Málmsuða	30	20%	30%	17%	20%	10%	3%
Starfsemi fyrirtækisins ***							
Smíðjur og verkstæði	208	32%	41%	5%	13%	2%	7%
Fiskiðnaður í landi	35	14%	0%	29%	37%	0%	20%
Framleiðsluðnaður	94	24%	21%	13%	16%	6%	19%
Orkuver/stóriðja	107	14%	4%	38%	28%	0%	16%
Annað	122	14%	3%	13%	27%	18%	25%
Geiri ***							
Almennur markaður	452	25%	22%	11%	21%	7%	14%
Opinberi geirinn	103	11%	5%	41%	23%	0%	20%
Mannaforráð ***							
Já	162	10%	6%	11%	61%	4%	8%
Nei	401	28%	25%	18%	5%	7%	18%
Kjarasamningur ^{ög}							
Samningur VM við SA	262	25%	24%	12%	20%	7%	12%
Samningur við orkufyrirtæki	54	4%	2%	50%	33%	0%	11%
Samningur við stóriðjufyrirtæki	16	56%	6%	6%	13%	0%	19%
Samningar við sveitarfélög/ríki	29	10%	0%	45%	17%	0%	28%
Rammisamningur VM	24	25%	29%	0%	21%	8%	17%
Sérkjara- eða vinnustaðasamningur	66	23%	18%	9%	23%	11%	17%
Annað nefnt	27	11%	4%	15%	30%	7%	33%

Tafla 38. Starfsemi fyrirtækis greint eftir bakgrunni

	Fjöldi	Smíður og verk- stæði	Fisk- iðnaður í landi	Fram- leiðslu- iðnaður	Orkuver / stóriðja	Annað
Aldur **						
30 ára og yngri	88	60%	5%	17%	10%	8%
31-40 ára	92	39%	5%	16%	22%	17%
41-50 ára	134	33%	8%	16%	19%	25%
51-60 ára	154	29%	4%	20%	23%	25%
61 árs og eldri	104	32%	9%	13%	20%	27%
Búseta ***						
Höfuðborgarsvæðið	344	40%	3%	19%	17%	21%
Landsbyggðin	228	32%	11%	12%	23%	22%
Vélstjórnar- eða málmækninám óg						
1. eða 2. stíg vélstjórnar (A-nám)	47	30%	11%	17%	4%	38%
3. eða 4. stíg vélstjórnar (B - D-nám)	35	31%	3%	20%	20%	26%
Vélfraeðingisnám	172	20%	9%	11%	40%	20%
Vélvirkjun/Vélsmiði	148	46%	3%	18%	14%	20%
Blikk- eða rennismiði	38	63%	0%	29%	0%	8%
Stálsmiði – skipa- og stálvirkjasmíði	16	25%	0%	38%	19%	19%
Málmsuða	30	33%	7%	23%	13%	23%
Geiri ***						
Almennur markaður	452	43%	8%	19%	9%	21%
Opinberi geirinn	104	9%	1%	5%	63%	23%
Starfssvið ***						
Véla- og tækjaviðgerðir	127	53%	4%	18%	12%	13%
Smíðar og framleiðsla	113	75%	0%	18%	4%	4%
Vélstjórn	90	12%	11%	13%	46%	18%
Stjórnun (verkstjórn)	117	22%	11%	13%	26%	28%
Sölumennska/ráðgjöf	33	15%	0%	18%	0%	67%
Annað starfssvið	86	16%	8%	21%	20%	35%
Mannaforráð **						
Já	160	29%	12%	15%	18%	26%
Nei	402	39%	4%	18%	19%	20%
Kjarasamningur óg						
Samningur VM við SA	262	48%	5%	21%	6%	19%
Samningur við orkufyrirtæki	55	4%	0%	0%	95%	2%
Samningur við stóriðjufyrirtæki	16	0%	0%	6%	94%	0%
Samningar við sveitarfélög/riki	29	7%	0%	3%	17%	72%
Rammisamningur VM	23	48%	13%	17%	0%	22%
Sérkjara- eða vinnustaðasamningur	67	27%	6%	19%	21%	27%
Annað nefnt	27	15%	26%	11%	11%	37%